Է. ՏԱՐԻ 1898 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ՄԱՐԵՐԻ 4382 — Հ. Տ. 15 ՄԱՅԻՍ 1890 — Ն. Տ. 27 ՄԱՅԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 9 ՇԻՎ ՎԱԼ, 1307 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك

غزته‌سى ادارەسى

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԻՆՆԵՐԸ ԱԳԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասցէ [illegible] արտաքսի	160
» » [illegible] »	80
» » [illegible] »	40
Գաւառաց » [illegible] »	200
» » [illegible] »	100
Սոսկ կենտրոնական տարեցոյց միայն	56
» » գիւղական »	28

Դուրս գրուած յայտարարութիւնները հաշուեցուածքներուն վրայ է
Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն եւ յայտարարութիւն

ԿԱՐԵՆ ՀԱՍՑԵՆ ՈՐԵՐ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15 ՄԱՅԻՍ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԻԶՄԱՐԿԵԱՆ ԱՐԱՐԲ ԵՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ

Գիտէ՞ք ի՞նչ պատճառաւ Պիզմարք առաւել վիշտ զգացած է իւր պաշտօնէն արձակուելով։— Պիզմարք ինքն այս հարցման պատասխանը տուաւ նուէր Էշէ Էրեդոյի թղթակցին, որուն հետ նոյնքան երկար և շահեկան խօսակցութիւն մ'ունեցաւ օրչափ Մ-ռնէի խմբագրին հետ։ Պիզմարք կը պատմէ թէ անցեալ տարի «Եւրոպեան առաջնակարգ Պետութեանց միոյն վեհապետն» (իմա՛ Զարն) ըսաւ իրեն. «Իշխո՛ն, չեր խօսքն կը հաստատմ. բայց դուք էք լաւագո՛ն եք չեր դերէն սա պաշտօնէն դուրս հանելու սա ապահովութեան վրայ»։ Առ այս Պիզմարք պատասխաներ է. «Վեհափառ Տէր, բացարձակ հաւատարիմ եմ իմ Օգոստափառ Տիրոջս անսահման վստահութիւնը վայելելուս, եւ գիտեմ թէ այս պաշտօնիս վրայ պիտի մնամ մինչեւ կենցաղս վերջը, կամ գէթ ցորչափ հանրային գործի օգտակար լինիմ և ցորչափ տարուց բեռը չվճռցնէ իմ առողջութիւնս ու զօրութիւնս։ Եւ այս բացարձակ վստահութիւնն յայտնելէն ետքն իւր նախարարապետական պաշտօնին տեւականութեան վրայ, հաղիւ մէկ քանի ամիս ետքը պաշտօնանկ լինելը։ Ի՞նչ վիշտ, ի՞նչ յուսաբեկութիւն, ի՞նչ պղտիկութիւն Զարին առջեւ։ Իրաւունք չունի՞մ, կը հարցունէ Պիզմարք, վիշտ զգալու։

—«Ուրեմն, ի՞նչ են ձեր հրաժարեցուցման իրական պատճառները»։

—«Ոչինչ, կը պատասխանէ Պիզմարք։ «Ն. Վեհափառութիւն, որոյժ գործունեայ է, որ աւելորդ ոյժ և կորով ունի, կը կամի ինքն իսկ լինել իւր նախարարապետը։ բայց շուտով պիտի տեսնէ փորձառութեամբ թէ այս պաշտօն շատ դժնդակ և ապերախտ է, թէեւ իւր բոլանդակ ժամանակն առ այն նուիրէ։ Ճշմարիտ չէ այն զրոյց թէ Ֆրեդերիկ Կայսրուհին դեր մը կատարեր է իմ հրաժարեցուցմանս մէջ։ Ընդհակառակն, իմ գործէ քաշուելուս հետեւանքներէն կը վախնար Կայսրուհին, որուն հետ լաւագոյն յարաբերութիւններ կը տածեմ միշտ» (*)։

Ռուսիոյ առաջնակարգ թերթին ներկայացուցչին հետ խօսելով, Պիզմարք ռուսական խնդրոց վրայ իւր կարծիքներն յայտնեց։ «Աւստրիոյ կործանումը կարծուածին չափ մեծալուս չէ։ Գերմանիա պէտք ունի Աւստրիոյ, որպէս Ռուսիա պէտք ունի Ֆրանսայի։ Շատ ճշմարտութիւն կայ ձեր (Ռուսաց) այն կարծեաց մէջ թէ Եւրոպիոյ քաղաքական ապագան կը բովանդակի Ռուսիոյ և Գերմանիոյ նիզակակցութեան մը մէջ։ Մինչեւ Պերլինի Վեհաժողովը, ես ալ այդ կարծիքը կը դաւանէի։ Վեհաժողովոյ մէջ ես գրէթէ քարտուղարութիւն ըրի ռուս լիազօր կոմս Փաւել Շուվալովի, կատարելով Ռուսիոյ բոլոր փափաքներն։ Եթէ ռուս կառավարութիւնը պէտք եղածին չափ բան չպահանջեց Վեհաժողովէն, յանցանքն ի՞նն է։ Վեհաժողովէն ետք, Ռուսիա, այսինքն Կորչաքով, ինձ դէմ թշնամական դիրք մը բռնեց։ 1879ին էր որ զԳերմանիա մենակ չթողու համար և թէ՛ զԳերմանիա և թէ զԱւստրիա վերահաս վտանգէ ազատելու համար Վիեննայի դաշնքին հետ նիզակցութեան ձեռնարկեցի։»

Պիզմարք չի ծածկեր թէ ինք համամիտ չէր Վիլհելմ Բ. Կայսեր ի Կ. Պոլիս ուղեւորութեան, զի քաղաքական ենթադրութիւններէ կը վախնար։ Եթէ ինք պաշտօնի վրայ մնար, ապահովապէս կրնար ըսել թէ այն ուղեւորութիւն քաղաքական ո՛և է հետեւանք չպիտի ունենայ։ Բայց երիտասարդ Կայսրն իւր տարիքին բերմամբ փափաքող է ճամբորդութիւններ ընելու և իւր վեհափառ պաշտօնակիցները ճանչելու։ Պիզմարք կ'ըմբռնէ Ն. Վեհափառութեան նաև Կ. Պոլիս այցելու բաղձանքը։

Պիզմարք բացարձակ կը մերժէ ռուս խմբագրին կարծիքը թէ ինք զՌուսիա անտեսականօրէն փճացնելու խորհուրդն յղացեր է։ «Իմ նպատակս էր միայն ետ կեցնել Գերմաններն իրենց դրամն օտար Տէրութեանց յանձնելէ։ Բայց աւելի յառաջ գացող գերման լրագրերը զսպել իմ ձեռքս չէր։ Ռուսիոյ դէմ պատերազմի գաղափարին բացարձակ հակառակորդ եմ։ Այդպիսի պատերազմի մը մէջ ո՛ր կողմն ալ յաղթող ելնէ՝ իւր ծախքն հանելու չափ փոխարինութիւն չի կըրնար ստանալ։ Պալթիկեան մեր Մէմէլ ծովային քաղաքէն անդին հողային ո՛և է դրաւում ոճիր մը կը լինի Գերմանիոյ համար։ Եթէ Պալթիկեան դաւառները գրաւենք, զԼեհաստան եւս գրաւելնիս հարկ կը լինի։ բայց Գերմանիա արդէն քանի մը միլիոն կաթոլիկ Լեհեր ունի, և նոր երկրակալութեամբ մը Գերմանիոյ մէջ կաթոլիկ Լեհերը բազմացնել մեր ներքին կառավարութիւնը նորանոր դժուարութեանց կը մատնէ։ Գերմանիոյ և Ռուսիոյ մէջ պատերազմի փափաքող կրնան լինել այն զօրավարք միայն որ օր առաջ Մարեշալութեան բարձրանալու անհամբեր տենչէն բռնուած են։

Գործաւորական Դեսպանախորհուրդը Պիզմարք կը նմանցնէ «ջուրին մէջ սղոյ հարուածներ տալու»։ «Գործաւորաց դժգոհութիւնը տեսակ մը բուն տենդ է։ բայց դրամատերաց դժգոհութիւնն յուսեղոյն եւս է, և աւելի վտանգաւոր է Պետութեան։ Գործաւորաց գոյութիւնն ո՛չ թէ գործաւորներէն այլ դրամատէրներէն և գործարանապետներէն կախում ունի, և զասոնք ի նկատ պէտք է առնուլ, ապա թէ ոչ՝ գործարան չենք ունենար։ Գործաւորաց մեծամասնութիւնն ահարկու չէ։ Խռովարար փոքրամասնութիւնք են որ իրենց խօսքը կը քաղեցնեն և իրենց ուզած օրէնքներն հաստատել կուտան։ Ֆրանսայի ազգային մեծամասնութեան ոգին ամեն յեղափոխութիւնք ո՛չ թէ ֆրանսական ազգին մեծամասնութեան այլ փոքրամասնութեան գործն էին։ Բսի յունուար ամսոյ մէջ թէ Զարին անդամ կարողութենէն վեր է գործաւորական խնդիրը լուծելու գործը։ Գործաւորք գոհանալ չեն գիտեր։ Այսօր մէկոց կը գանէք իրենց պէտքերը գոհացնելու։ վաղը նոր պահանջումներ կ'ընեն, և վերջը չի դար»։

Պիզմարք կը մերժէ Սբ Ուիլիամ Հուայթի առթիւ մը արտայայտած գաղափարը թէ «մինչ Անգլիա առեւտրական նպատակաւ միայն դաղթականութիւններ հաստատելու հետամուտ եղած է, Գերմանիոյ նպատակն է գաղթականութիւններ հաստատել՝ իւր բազմամարդ ազգաբնակութեան նոր բնակավայրեր ճարելու համար»։ Ընդհակառակն, կ'ըսէ Պիզմարք, Գերմանիոյ մէջ տեղեր կան ուր բնակիչք նոյնքան ցանցառ են որքան ի Ռուսիա։ Գերմանիա միայն ազգային յառաջդիմութեան ու զարգացման տեսակէտով հետամուտ է գաղթավայրեր ձեռք բերելու։

(*)։ Գերմանիոյ արմատական գլխաւոր թերթը, Ֆոյշտնէյէ Զայտունգ, որ անօրէնն է Պ. Եւկէն Ռիխթէր, կը պատմէ թէ Պիզմարք իւր արձակման յանգող տագնապին մէջ Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյն դիմեր է՝ խնդրելով որ ի նպաստ իրեն միջնորդէ։ Կայսրուհին ամենայն պզուութեամբ պատասխաներ է։ Դուք ուրիշ՝՝ և է անչէ ուրիշ ոչ՝ ինչ ինչ ի՛ դրոյց վրայ՝՝ և է հոգեւոր ոյժերս ալ չէ բաւ։ Ն՝՝ և ինձ՝՝ ոչ՝՝ և է հանգիստ։

Կը յիշուի թէ Ֆրետերիկ Կայսեր գահակալութենէն անմիջապէս ետքն, ինչպէս այն դէպքէն յառաջ մերթ ընդ մերթ Պիզմարք և իրմէ ներշնչուող թերթեր կը քննադատէին զԿայսրուհին քաղաքական գործերու միջամտելուն համար։

Տօթ. կէքքէնի խնդրոյն առթիւ առ Վիլհելմ Բ. Կայսր ուղղած պաշտօնագրով, Պիզմարք բացայայտ գրեց թէ «1870ի պատերազմին մէջ Վիլհելմ Ա. գաղտնիք չէր վստահեր Ֆրետերիկ գահաժառանգին, որ ընտանեկան պարագայք (Ֆրետերիկ Կայսրուհին) ամեն բան Անգլիոյ արքայական գերդաստանիե կը հաղորդէին»։

Այսպիսի անցեալ մը ունենալէն ետք Պիզմարք իշխանին Ֆրետերիկ Կայսրուհւոյն միջնորդութեան դիմելը շատ զարմանալի էր։

Ծ. Խ.

ՓՈՆԹՈՒԱՌԻ ԵՒ ՄԵՏԱՂԱՑ ԴԱՏԸ

Ամսոյս 16/28ին Փարիզի պատժական դատարանն իւր վճիռը պիտի արտասանէ Փոնթուառ տ'Էսքրոնթի Դրամատան և Մետաղայ Ընկերութեան վարիչներու դէմ բացուած դատին մէջ։ Մեք արդէն համառօտիւ ծանուցինք Պ. Լէոն Ռընոյի ջատագովական բացատրութիւններն ի պաշտպանութիւն Պ. Սըքրէթանի ընթացից այս ծանր ձախողուածոց մէջ։

Պ. Ռընօ, որ երեք օր խօսեցաւ, մանաւորապէս պնդեց սա կէտի վրայ թէ պատժական օրէնքին 419րդ յօդուածն, որ վաճառաց դրաւումը կը պատժէ, (այսինքն դանոնք որ տեսակ մը վաճառք հրապարակէն ժողվելով իրենց ձեռաց մէջ կ'ամփոփեն և յետոյ սուղ կը ծախեն), այդ յօդուածն անդործածութեան դատապարտեալ մնացած է։

Պ. Պիւի պաշտպանելով զՊ. Էմիլ Լավէսիէռ, առենապետ Մետաղայ Ընկերութեան վարչական խորհրդոյն եւ անդամ վարչական խորհրդոյ Փոնթուառի, ըսաւ թէ իւր պաշտպանեալ Պ. Սըքրէթանի հետ, հանրածանօթ մասնագէտ մետաղական գործերու, նպատակ ունէր պղինձի հրապարակը կորզել անգլիական շահագիտաց ձեռքէն, որք ֆրանսացի պղնձագործները կը կործանեն։ Պ. Պիւի կը պնդէ թէ Մետաղայ Ընկերութեան իւր բաժնետերաց տուած շահերն իրական շահեր էին, արդար վաստակ, և ո՛չ թէ մտացածին խաբուսիկ բաներ։

Ի դիմաց Պ. Ժուպէռի, Պ. Պարպու պերճ ճառով մը հաստատեց թէ իւր պաշտպանեալ մասնակից չէր եղած Մետաղաց շահագիտութեան, այլ եաքէն մնած էր գործին մէջ՝ անգլիական և ֆրանսական շահատերաց միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու, և իւր բանակցութիւնք յաջող ճամբու մէջ էին երբ Պ. Տանֆէռ-Ռոշրոյի ինքնասպանութիւնն ամեն հաշիւ խանգարեց։ Փաստաբանը կը յիշեցնէ թէ Պ. Ժուպէռ կարեւոր ծառայութիւններ մատուցած է երկրին՝ ֆրանսական երկիրը գերման զօրաց ներկայութենէն ազատելու համար կատարուած մեծ փոխառութեան և զանազան մեծ գործողութեանց առթիւ, որով Պատուոյ Լեգէոնին մէջ բարձր աստիճանի մը արժանացած է։

Նախկին ներքին գործոց նախարար Պ. Վալտէք-Ռուսօ, պաշտպանելով զՊ. Հէնչ, Փոնթուառ տ'Էսքրոնթի վարչական խորհրդոյ առենապետն, ըսաւ թէ «ապօրէն շահագիտական նը պատակաւ մը դաւակցութիւն մը կազմուած լինելու» մեղադրանքը զօրմանք պատճառած է վաճառական դասուն մէջ, և անհաւատալի համարուած է նոյն իսկ իրաւադէտ չընտանեաց մէջ։ Դաւակցութիւն ըսուածը պարզապէս յանդուգն ձեռնարկութիւն մ'էր, որոյ անտեղութիւնն, ասա՛ղ, պէտք է խոստովանիլ այժմ, որովհետեւ պղինձի հրապարակն ըստ առաջնոյն Անգլիացւոց ձեռքը կը մնայ, որոց հրամանագրերուն համեմատ շարժելու դատապարտեալ են ֆրանսական գործարանք։ Պ. Հէնչի դէմ ի մէջ բերուած ամբաստանութիւնն նոյն ամբաստանութիւններն են որք արդէն լսուեցան առեւտրական դատարանին առջեւ, Փոնթուառի հաշուեցարդարներուն կողմէ։ Պ. Հէնչ քաղաքային կամ առեւտրական տեսակէտով պատասխանատու կընայ համարուիլ, բայց ո՛չ պատժական իմաստով։ Պ. Հէնչ իւր առեւտրական պատասխանատուութիւնները կամ յանցանքներն արդէն քաւեց ծանրապէս՝ իւր բովանդակ անձնական հարստութիւնն ինքնաբերաբար թողով Փոնթուառի հաշուեցարդարներուն։ Պ. Հէնչ աւելի բան մ'ըրաւ։ — Դժբախտութիւնն մէջ իրեն հաւատարիմ մնացեալ բարեկամաց ոմանց աջակցութեամբ, մէկ ու կէս միլիոն ֆր.ի դատուցում մը ապահովեց Փոնթուառի հաշուեցարդարներուն, բաժնետերաց բաշխուելու համար, վարչական խորհրդոյ միւս անդամց թողած գումարներուն հետ միկտեղ։ Պ. Վալտէք-Ռուսօ կը հարցունէ. «Ամբաստանեալը՝ կենաց մարաը վերջնապէս կորուսանելէն ետք՝ իւր յանցանքներն ոսկէ աւելի առատաձեռնօրէն և աւելի պատուաւորապէս կրնա՞ր միթէ քաւել»։ Փաստաբանն ի վերջոյ կը ջանայ հաստատել թէ Պ. Հէնչ անցած դարձած բաներուն վրայ շատ ուշ տեղեկութիւն ստացած է։

ՏՆՏԵՍԿԱՆ ԵՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ինչպէս հեռագիրն համառօտիւ ծանոյց, ի Ֆրանսա քարիւղին ֆրանսայի վաճառականաց խմբակի մը ձեռաց մէջ ամփոփման խնդրոյն վրայ հարցաքննդում մ'եղաւ երեսի։ Ժողովոյն մէջ, Պ. Լօռ պուլանժէականն, որ արուեստիւ ճարտարապետ է և արհեստական ու սեղանաւորական խնդրոց մէջ բաւական ձեռնհասութիւն ունի, Պատժական Օրէնքին 419 րդ յօդուածին կրթնած, հարցաքննում կ'ընէ ամեն անդամ որ կասկած մը արտայայտուի թէ ֆրանսացի վաճառականք կամ սեղանաւորք ապօրէն շահագիտութեամբ խաղ մը կը խաղան հասարակութեան։ Քարիւղի մասին իւր խօսքին նայելով, խմբակ մը կազմուեր է, որոյ նպատակն է ի Ֆրանսա քարիւղի վաճառականութիւնն իւր ձեռաց մէջ ամփոփել, յորմէ տարին 50 միլիոն ֆր.ի, և տասն տարուոյ մէջ 500 ֆր.ի դուռ շահ մը պիտի ընէ երեք։

Այս կարծիքը ցրեց դատական նախարար Պ. Ֆալիէռ, սա բացատրութեամբ. «Զեռք բերի քարիւղի դներն յԱմերիկա, յԱնվերս և ի Պրէմէն, և տեսայ որ ֆրանսական հրապարակին վրայ քարիւղի գնոյն անկումը կը համապատասխանէ նմանօրինակ անկման մը Ամերիկայի, Անվերսի և Պրէմէնի հրապարակաց մէջ։ Մեր հրապարակ ամերիկեան հրապարակին շարժմանց հետեւած է։ Արտադրիչն է որ գինը կ'որոշէ վերջնապէս։ Պատուաւոր մարդիկ անչուշտ չեն հանդուրժեր լրագրաց մէջ գող և խարդախ անուանուելու։ Այս քարիւղի խնդրոյն մէջ լրագրաց ոմանց վերաւորիչ յարձակումներէն զդածեալ, քարիւղի ֆրանսացի զտարանաց պետերն ինձ ներկայացան չորեքշաբթի երեկոյ, և յիշատակագիր մը մատուցին, որով կ'ըսեն թէ իրենց բոլոր հաշիւներն և ինքած պայմանագրութիւններն իմ տրամադրութեանս ներքեւ կը դնեն։ Եթէ զանոնք քննելէս ետքն օրինաւոր չդտնեմ, պատրաստ են իրենց օրինական պատիժը կրել առաջի դատարանաց։»

Պ. Լօռ, ասոր վրայ, պահանջեց որ խնդիրը դատարանի առջեւ հանուի։ Պ. Ֆալիէռ ալ խորհուրդ տուաւ իրեն որ քարիւղի վրայ դործ ընող ֆրանսացի վաճառականներն ու գործարանատէրերն ամբաստանողք, որք ներշնչեր են Պ. Լօռի յուզած խնդիրն, իրենց դանգատները մատուցանեն դատաւորանաց նկատառութեան։

Պ. Ֆալիէռ սա զիջումն ըրաւ սակայն թէ յօդուտ կառավարական դանձին ինչպէս և յօդուտ ժան լուսավառութեան, պէտք է վերաքննել Ֆրանսայի մաքսերը քարիւղի վրայ։

Աւելի ծանր խնդիր մը յարոյց Պ. Լօռ, գանգատելով թէ Խնայողութեան Մնաուկներուն մէջ օրինօք պահանջեալ պարտաստ դրամը չի գտնուիր, և ամբաստանելով զՊ. Ռուվիէ, երկրամասի նախարարը, թէ Սակարանին մէջ խարդը կը խաղայ Խնայողական Մնաուկներուն ստակովը։

Պ. Ռուվիէ, երկար ժանրամասնութեանց մէջ մտնելով, բացատրեց թէ խնայող ժողովրդեան կողմէ այս Մնաուկներուն յանձնուած երկու միլիառ 700 միլիոն ֆր.ի գումարն հընչուն դրամով չի կրնար պատրաստ գտնուիլ այն Մնաուկներուն մէջ, քանի որ պէտք է շահագործուին, որպէս զի տոկոս կարենայ վճարուիլ աւանդատուաց։ Խնայողական Մնաուկները պետական արժեթուղթի կը դնեն, կամ փոխատուութիւններ կ'ընեն կառավարական դանձուն։ 1887ի օրէնքը մը պայմանադրած է որ այս փոխատուութիւնք 100 միլիոն ֆր.է աւելի չլինին։ Հարկ եղած է դանձային պարտատոմսեր դնել։ Այս դնումներ մտացածին բաներ չէին, այլ իրական դնումներ, և Պ. Լօռի կարծած Սակարանի խաղերն օրինաւոր գործողութիւն մ'են։

Ժողովը մեծաւ գոհութեամբ լսեց Պ. Ռուվիէի բացատրութիւններն, և հրամայեց ի պաշտօնէ Ֆրանսայի ամեն կողմը փակցնել տալ նախարարին բանախօսութեան ամբողջ պատճէնն, և բաց ասոր, կատարեալ վստահութեան քուէ մը տուաւ Պ. Ռուվիէի, որոյ պարկեշտ և կարող ձեռաց մէջ բարեկամք և թշնամիք հաւատարապէս կ'ըզդան թէ յապահովի են ֆրանսական ելեւմուտք։

ԻՏԱԼԵԱՆ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱՐԿԸ

Իտալացիք Գերմանիոյ և Անգլիոյ մէջ տակաւ կը գտնեն այն սեղանաւորական ակնկալութիւնները զորս կորուսին Ֆրանսայի կողմէ, յորմէ հետէ Իտալիա հակաֆրանսական քաղաքականութեան մը կը հետեւի։

Իտալեան Կայսրածական Վարկի Դրամատուն մը հիմնելու և Նափոլի քաղաքին ողջպահպանի պայմանները բարւոքելու համար կարեւոր դրամագլխոց պէտք կայ։ Իտալեան սեղանաւորական խմբակն որ այս կրկին ձեռնարկութեանց հետամուտ է, յայտնեցաւ գերմանական սեղանաւորական խմբակի մը ակնկալութիւն ստանալ։

— 3 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԲԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԵՏԻ ՊԱՏԻՒ

Ֆապրիի ցուցահանդէսն 1875ին, իր Զբօսանք դնապարանին մէջ, Իվէրէ լուսաբանիչներն և Մանիկաոր պէյնը մականուանեալ Լէոպ Սո�՝՝ է կենդանիները պատկերներով, կատարեալ յաղթանակ մը եղաւ, որ համոզեց տիկին տը Մոնդոռոնը տեղի տալ վերջապէս իր եղբօրորդւոյն թախանձանաց և իր պաշտպանութեամբը նպաստաւորել մարդ մը որ ա՛լ ատոր պէտք չունէր։ Այս մասին Բիէռրոնի հետ խորհրդակցելէ յետոյ, հրաւիրեց Նկարիչը մառը գալ մէկ քանի շաբաթ անցուցնել իր ծընէի դղեակն, ուր պառոնուհին աւելի պարապ ժամանակ ունէր քան ի Բարիզ և ուր պիտի կրնար իր կենդանագրոյն համար հարկ եղած ժամերը նուիրել աւելի յարատեւութեամբ և հանգստութեամբ։

Հեռաւոր ծաք Ֆապրիս, ինչպէս տեսանք, օգոստոսի վերջը ծընէի դղեակը պիտի երթար, Օռնի գաւառին մէջ, ուր պիտի գտնէր Բիէռրոնի մարքիզն, որ Տովիլի ձիարշաւէն անմիջապէս յետոյ անդ գնաց։

Գ.

ՊԷԱԴՐԻՍ

Մոնդոռոնի պառոնուհին, որուն դըղեակը կը մոցնենք այժմ ընթերցողը Բիէռրոնի մարքիզին եռաւէն, չափազանց սըրամիտ կին մըն էր, բոլորովին զուրկ ըզգայնութենէ։ սակայն վեհանձն հոգւոյ համաւ մը չունած էր ինք իրեն՝ իր քովը առնելով մանկամարդ որբուհի մը, որ իր ամուսնոյն մէկ հեռաւոր ազգականուհին էր և իրեն կը ծառայէր իրը ընթերցող, իբր հիւանդապահ և քիչ մըն ալ իբր սենեկապանուհի։ Պէաղրիս տը Սառատոն դուստրըն էր Սառատոնի կոմսին, զոր իր ասպատանք կիսովին սնանկացուցած էին և Գորայի շահագիտութիւնք բոլորովին փճացուցած։ Մեռած ատենն աղջկանը կը թողուր հազար Ֆրանք եկամուտ. կա՛մ թըշուառութեամբ ապրելու էր կա՛մ վանք մտնելու էր։ Տիկին տը Մոնդոռոն, տարիքն առած և հիւանդկան, ժամանակէ մը ի վեր կը մտածէր քովը առնուլ առընթերակաց օրիորդ մը՝ իր միայնութեան և խօթութեանց բեռը թեթեւցնելու համար։ Կը փափաքէր որ այդ առընթերակաց օրիորդը վայելուչ մէկն ըլլար, որպէս զի տանը պատիւ բերէր։ կը փափաքէր որ լաւ բնաւորութիւն մը ունենար (և ճշմարիտ է որ խեղճ օրիորդը չատ պէտք պիտի ունենար ատոր։) կը փափաքէր վերջապէս որ սիրուն ըլլար, որպէս զի իր ներկայութիւնն հրապոյր մը ըլլար արանց համար, որոց ընկերութիւնը պառոնուհին մասնաւորապէս կը սիրէր։ Օրիորդ տը Սառատոն կատարեալապէս կը համապատասխանէր այս այլազան պահանջմանց։ ազնուական ընտանեաց զաւակ, արտասովոր վայելչութիւն մը ունէր և շատ սիրուն էր։—մինչեւ իսկ պառոնուհւոյն փափաքածէն շատ աւելի սիրուն էր, բայց վերջապէս այդչափին աչք գոցելու էր։—Մանկամարդ աղջիկը բաւական բարձրահասակ էր, այլ մանաւանդ ազնուական հով մը ունէր։ Իր ընտանեաց կիներուն քիչ մը բարձր ուսերն ունէր, սեւորակ կապտագոյն աչերը, թեթեւ ելեւ ձիթորակ գոյնն, երկու փոսիկներով որք այտերուն մէջ կը փորուէին երբ կը ժըպտէր, բան մը որ շատ հաղուադէպ էր։ Իր արդուզարդը բնականաբար շատ պարզ և միօրինակ էր։ գրեթէ միշտ սեւ մետաքսէ շրջազգեստ մը, առանց զարդի,—երբեմն ալ, իր սուգն աւարտելէ յետոյ, սեւոսկեփայլ մետաքսէ շրջազգեստ մը որ կը կաղապարէր իր չքեղ անձինքը, զրահի ցոլքեր արձակելով անոր ամէն մէկ շարժումին։ Շատ լռակեաց էր, և իրեն ուղղուած հարցմանց հակիրճ քաղաքաւարութեամբ մը պատասխանելու համար միայն կը խօսէր։ Պառոնուհւոյն յաճախ վիրաւորիչ հրամաններուն և յաճախ բռնաւորական քմահաճոյքներուն կը հնազանդէր անդրդուելի համբերութեամբ կամ գէթ հանդարտութեամբ։ իր յօնքերուն երկու կամարներուն միջեւ գծուած ուղղաձիգ ծալք մը միայն, որ յանկարծ կը շեշաղէր, կրնար վկայել ներքին ապստամբութեան մը ընդդէմ իր գրեթէ ստրկական վիճակին։

Աւելորդ է ըսել թէ այդ գեղեցիկ արարածն, հրապոյրով եւ խորհուրդով լի, չատ բարձրթիւ եւ չատ ալ անտանելի գնահատողներ ունեցաւ տանը երիտասարդներուն կամ վաղուի բարեկամներուն մէջ։ Իր լուրջ պարկեշտութիւնը, ցուրտ զգուշաւորութիւնը շուտ կը վհատեցնէին այդ կասկածելի մեծարանքները։ Գուցէ, իր հոգւոյն սրբութեան եւ իր գեղեցկութեան գիտակցութեանը մէջ, նոյն հաւատացած էր որ այդ մեծարանքներն արդասիք էին անկեղծ զգացման կամ պատուաւոր դիտաւորութեանց։ բայց իր կանացի շոյտ եւ նուրբ փորձառութեամբ, ընդհուպ հասկցած էր թէ այդ թեկնածուներն, որոցմով պաշարուած էր, ամէն բանի հետամուտ են բացի իր ձեռքէն։ Այս համոզումը, օր ըստ օրէ աւելի հաստատուելով երկու տարիէ ի վեր յորում Տիկին տը Մոնդոռոնի քով կ'ապրէր, անկեալ որբուհւոյն մելամաղձոտութեան վրայ աւելցուցած էր դառն արհամարհանք մը։ Մնաց որ, նոյն իսկ թէ իր ընդդէմն պարկեշտութիւնը չունենար, օրիորդ տը Սառատոն իրեն դէմ ուղղուած առաւել կամ նուազ կասկածելի ձեռնարկներուն դէմ արհամարհանքն և թերեւս պատուէն իսկ աւելի զօրաւոր պատուար մը ունէր։—իր սիրտն ուրիշի տրուած էր։—Հազուադէպ է որ մանկամարդ աղջիկ մը իր մանկութեան տարիներուն մէջ իսկ սրտին խորէն ընտրած չըլլայ մարդն որուն հետ կ'ուզէ ամուսնանալ, եթէ այդ տեսակ գործիմէջ իր ընտրութիւնը կախումն ունենար իր ճաշակէն։ Արդարեւ, իր ընտանեաց յարաբերութեանց կամ ընկերութեանց մէջ կայ միշտ մարդ մը որ մասնաւորապէս կը համապատասխանէ այն իդէալին զոր մանկամարդ աղջիկ մը կըրնայ ունենալ ամուսնոյ մը վրայ, այսինքն սիրահարի մը վրայ։ որովհետեւ, այդ բարեբաստիկ տարիքին համար, երկու բառերը տակաւին համանիշ են։ Պէաղրիս տը Սառատոն հազիւ տասներկու տարեկան էր երբ արդէն իր ուշադրութիւնը գրաւած էր այն փոյթեռանդն ընդունելութիւնը զոր իր ընտանեաց եւ իր աշխարհին մէջ կ'ընէին գիւղի երիտասարդ դրացիի մը, զոր ձմեռը վերատին կը տեսնէր ի Բարիզ։ Փոքրիկ աղջկան համար ակներեւ էր թէ իր հօրաքոյրները, հօրեղբօր աղջիկներն եւ իր սիրելի մայրն իսկ սովորականէն աւելի տակնուվրայ կ'ըլլային երբ երիտասարդ դրացիին այցելութիւնը կը ծանուցուէր։ Խօսակցութիւնը, որ մերթ թոյլ էր, նոյն իսկ կանանց միջեւ, յանկարծ կ'ոգեւորէր։

Ցայտնի էր թէ սպասեալ հիւրին մերձեցումն այդ բոլոր կանացի սրտերուն մէջ կը զարթուցանէր հաճոյ հրճուանք մը։ պատուհանները կ'երթային, կարծես փութացնելու համար անոր գալուստը։ վերջապէս, երբ Բիէռ տը Բիէռրոն կ'երեւար, իր իշխանի կերպարանքով, եւ ձին կը կեցնէր մարգագետնին շուրջը, տիկնայք դրանդին վրայ կը վազէին զուարթ դէմքով, մինչդեռ օրիորդ Պէաղրիս, տերեւներուն մէջէն այս ամէնը դիտելով, ինքն ալ իր մատաղ սրտին մէջ կ'զգար տեսակ մը փոքրիկ յուզում, իր տարիքին համեմատութեամբ։

Փոքրիկ աղջկան տպաւորութիւնք, իրեն հետ մեծնալով, տարուէ տարի աւելի խորին եւ աւելի խոհական հանգամանք մը առած էին։ Բիէռրոնի մարքիզն ամէնուն համար կնահանոյ մարդու եւ հրապուրիչ մարդու տիպար մըն էր։ բայց Պէաղրիսի համար տակից աւելի բան մը եղաւ, որովհետեւ իր դաստիարակութիւնն, իր ճաշակներն, իր նախապաշարումներն իսկ զայն տրամադիր կ'ընէին ամէն մարդէ աւելի սքանչանալու այդ ազնուականի շնորհալի դէմքին, պերճանաց էակին վրայ, որ ընտիր կաւէ մը չինուած կը թուէր եւ վեհ զբաղմանց ու վայելուչ պարապմանց համար միայն պատրաստուած, պատերազմի, որսորդութեան եւ սիրոյ համար։

Բիէռ տը Բիէռրոնի համար օրիորդ տը Սառատոնի զգացումներն այսպէս տակաւ աճած էին մինչեւ պաշտումն, զոր մանկամարդ աղջիկն երկիւղածարար կը պահէր իր սրտին ամէնէն խորունկ սրբավայրին մէջ, և որուն վրայ Բիէռ չէր իսկ կասկածեր, այդ տարիքն ունեցող աղջկանց համար իր տարիքի մարդոց արհամարհանքն ունենալով։

(Շարունակելի)

Բաց աստի, Պերլինկ անուն անգլիական մեծ դրամատունն և Լոնտոնի հելլենական Համբրօ և Որդի դրամատունը կը մասնակցին այս կրկին գործողութեանց։

Ի ՓԱՐԻԶ

Ի Փարիզ օրուան մեծ դէպքն է երեւելի ոճրագործ Միշել Էյոյի ձերբակալումն ի Հաւանա (մայրաքաղաք Քուպա կղզւոյ)։ Կը յիշուի թէ այս մարդ իւր հոմանուհւոյն հետ միաբանութեամբ սպաննած էր դատական բարեպան Պ. Կուֆէն՝ զայն կողոպտելու համար, և յետոյ դիակը պայուսակի մէջ դնելով Փարիզէն դուրս տեղ մը տարած ձգած էր անճանաչելի վիճակի մէջ։ Հոմանուհին Կապրիէլ Պոնիսա ձերբակալեցաւ և ամեն բան պատմեց, բայց Էյոյ փախստական էր, և Ֆրանսայի ամենէն ճարտար ոստիկանաց ձեռամբ կատարուած խուզարկութիւններէն ետքը դատական պաշտօնատունն յուսահատած էր շարագործը ձեռք ձգելու, երբ ի Հաւանա իւր նախկին ծանօթներէն մին ճանչեց զէյոյ։ Սա, կասկնալով թէ պիտի ձերբակալուի, ինքնասպանութիւն փորձեց, բայց չյաջողեցաւ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Ի Ցունաստան ազգային յանձնաժողով մը կազմուած է յիշատակարան մը կանգնելու համար ի պատիւ Ֆրանսայի զօրաց և նաւատեաց որք անկան Նաւարինի ճակատամարտին մէջ, յորմէ կը սկսի Ցունաստանի նոր գոյութիւնն։ Հելլենական Խորհրդարանը միահամուռ քուէարկեց պէտք եղած գեղեցին ծրիսալէս յատկացումն այս յիշատակարանին, և նախարարութիւնն ընտիր մարմարիոնի խոշոր կայտ մը նուիրեց։ Յիշատակարանը պիտի կառուցուի Սֆաքթէրի կղզւոյն մէջ։

Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ

Միացեալ Նահանգաց Դեսպան Սաեանն հաստատեց մէս դատարանաց վճիռն, որով կառավարութիւնը կը գրաւէ Մորմոնաց եկեղեցական ստացուածքն 750,000 տոլարի արժողութեամբ, յենլով այն օրէնքին վրայ որով բազմակնութիւնն արգիլեալ է Ամերիկա։

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Միլան Թագաւոր երկու ամսոյ չափ պիտի մնայ ի Պելգրատ։ Փարիզի ամենէն հրապուրիչ եղանակին մէջ Ֆրանսական ոստանէն բացակայ մնալով, Միլան Թագաւոր խնայողութիւն կ'ուզէ ընել, որովհետեւ թէեւ տարեկան 360 հազար ֆր. եկամուտ ունի սպսիրքն օրական 1,000 ֆր., բայց Փարիզի մէջ վարած կեանքն աւելի եւս բազմապահանջ է։

—Միխայէլ մետրոպոլիտ կ'աշխատի կարգադրութիւն մը յառաջ բերել Միլան Թագաւորին և Նաթալի Թագուհւոյն միջեւ, Ալեքսանդր Թագաւորին հետ իրենց յարաբերութեանց մասին։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Թունուզէն կը գրուի իտալեան լրագրի մը թէ զԹունուզ Ֆրանսական հովանաւորութեան ենթարկող դաշնագրոյն 2 րդ յօդուածին համեմատ, Ֆրանսացիք պիտի մեկնին Թունուզէ երբ հանդարտութիւն և անդորրութիւն հաստատուէր ի Թունուզ։ Իտալացի նամակագրին հետեւապէս կը պահանջէ որ Ֆրանսացիք մեկնին Թունուզէ, որ հիմա չատ անդորր վիճակի մէջէ չնորհիւ Ֆրանսական միջամտութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստափառ Սուլթանին կողմէ մայրաքաղաքիս իսլամ, քրիստոնեայ և հրեայ վարժարանաց ազակերաններուն շնորհեալ դրամական պարգեւները քանի օրէ ի վեր սկսան բաշխուիլ։

Մէարիֆի պաշտօնեայներէն՝ ոչ իսլամ և օտար վարժարանաց քննիչ Վահէ Ազատուլլահ Հասիպ պէյ ընկերակցութեամբ գրաբնին Աշճեան Միքայէլ էֆէնտի, ժամը 3ին եկան ի կեդր. վարժարան ուր ներկայ կը գտնուէին Պատ. Խնամակալութեան անդամներէն Վահէ. Աբիկ էֆ. Ունճեան, Ազն. Յովհաննէս էֆ. Թորոսեան, Անտոն էֆ. Հաճեան, Յովսէփ էֆ. Եւսուֆեան, Յարութիւն էֆ. Մոսիչեան և Հրանտ էֆ. Աստուր։

Երկուց վարժարանաց աշակերտք՝ առաջնորդութեամբ իրենց տեսչաց և դաստիարակաց ընդունեցին մեծարոյ հիւրերը Վահէ. Սուլթանի ձօնեալ թուրքերէն երգով ամփիթատրոնի մէջ։ Նախ և առաջ խօսք առնելով Վահէ. Ազատուլլահ էֆէնտի ըսաւ. «Մեր Օգոստա. կայսրն Սուլթան Համիտ խան խիստ գոհ մնացած է իւր՝ Խրղդալի Շերիֆի գացած օրն՝ հաւատարիմ Հայ Ազգին գպրոցական աշակերտաց երախտագիտական և հաւատարմական ցոյցերէն, և այս առթիւ Ն. Վեհափառութիւն բարեհաճած է դրամական պարգեւներ շնորհել՝ զորս պիտի բաշխեմ Ձեզ այժմ»։ Վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն Պ. Աստուածատուր Հաբէնց յանուն աշակերտութեան թուրքերէն ճառ մը արտասանեց որով անդամ ևս կը յայտներ Հայ Ազգին և կեդր. Վարժարանին աշակերտաց առ լուսամիտ և Օգոստափառ Սուլթանն տածած անկեղծ հաւատարմութիւնն ու անձնուէր ըղգացումներ որք պիտի մնան անսասան և ամէն տարիներու հետ։ Ապա լիսան ի խորհրդարան խնամակալութեան, ուր Վահէ. Հասիպ պէյ իւր իսկ ձեռքէ բաժնեց գպրաց և աշակերտաց շնորհեալ դրամական պարգեւներն։

Ի դարձին մեծարոյ հիւրերուն՝ աշակերտք հաւաքուելով եկեղեցւոյրակն երկկոս երգեցին Օգոստ. Սուլթանին ձօնեալ երգն՝ և ապա «Փառի յահեղեմ չօգ եաչա» աղաղակ արձակեցին։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Պատրիարքարան չ'գնաց և իւր տունը մնաց ի Մաքրիգիւղ։ Քաղաքական ժողովոյ առենապետ Ազնուազուն Սահակ էֆէնտի Դաղարոսեան Ն. Ամենապատուութեան տունը գնաց, ուր կը գտնուէին նաեւ Պատրիարքարանի քարտուղարք ամենք։ Ս. Պատրիարք Հայրն Ամենապետ էֆէնտիին հետ խորհրդակցելով, զրաղեցաւ ինչ ինչ ընթացիկ խնդրոց կարգադրութեամբն։

Մուշէն առ մեզ ուղղեալ նամակներէ կը տեղեկանանք թէ Ս. Կարապետի վանուց նիւթական վիճակը խանդաւառեալ է։ Վանուց պարքէ հազար ոսկւոյ մնացած ըլլալով, ընդհանուր վանահայր-առաջնորդ Դեր. Ներսէս Ծ. վարդապետ Խաչատրեան Պատրիարքարան դիմեր է դարմանն խնդրելով իրաց այս վիճակին համար, դի պարքն օր օրի աւելնալու վրայ է։

Այդ նամակներէ կը տեղեկանանք նաեւ թէ Ն. Գերապատուութիւն Պատրիարքարանէն արտօնութիւն խնդրեր է հանգանակութիւն մը կատարելու համար։

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական նիստը տեղի չունեցաւ երէկ, ժողովականաց բացակայութեան պատճառաւ։

ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Կը լսենք թէ Ազն. Ստեփան և Թագւոր էֆէնտիք Սպարթալեան 200 ոսկի նուիրած են ի նպաստ վերաշինութեան Ազգ. Հիւանդանոցի։

Մեծ. Գ. Կիւտիւկեան էֆ. եւս 200 ոսկի նուիրած է նոյն նպատակաւ։

Առաջնորդութեամբ Մեծ. Յ. Կիւտիւկեան էֆէնտիի, Սամսոնի ազգայինք 107 ոսկի հանգանակած և Պատ. Հոգաբարձութեան ղրկած են։

Կը յաւելանք որ ուրիշ քաղաքներ եւս հետեւող պիտի լինին Սամսոնի ազգայնոց պատուաբեր ընթացքին։

* * *

Կը լսենք նաեւ թէ յատկապէս հիւանդաց համար 200 մահճակալ ապաստարան է յերուսալէմ, մահիճներով և ամեն կազմուածքով։

Այս գնման համար պէտք եղած իրը հինգ հարիւր ոսկւոյ դումարին կէսը նուիրած է Ազն. Միքայէլ էֆ. Յակոբեան և կէսը Ս. և Ս. Կիւլպէնկեան տունը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ռուսն. Խարբերդ Ազգ. Կեդր. Վարժարան

Ազգային լեզուին հոչման ու պատասխանութեան մէջ ապաստաղութիւնը մուտ գտած լինելով առ ի չգոյէ կանոնաւոր Այբբենարանի մը որու վրայ մանկտին կարենայ ուսանիլ իւր մայրենի լեզուն, այս ամենակարեւոր պակասը լրացնելու, և յուսալի ապատութեանց՝ դէթ այժմէն սկսեալ, վերջ արարուելու նպատակաւ, Ռուսումն խորհրդոյ Նոր Այբբենարանի մը պատրաստել տուաւ Մուրատեան Աբրահամ էֆէնտի՝ լեզուին հմտագոյնմերոյ համապատասխանող ոճով և ուղղութեամբ։

Այս Նոր Այբբենարանը՝ կրկին մասանց բաժանեալ, տպագրուած և իւրայս եղած լինելով պաստ պաշտօնական ծանուցմամբ, Ռուսումնական խորհուրդս կը փութայ պատուիրել կերպով յանձնարարել թէ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառաց ազգային դպրոցաց Տեսչութեանց և Խնամակալութեանց, որպէս զի ձեր այսորիկ նոյն Այբբենարանը գործածեն ազգային վարժարանաց մէջ և անոր վրայ վարժեցնեն նորուս մանկտին։

Ռուսումնական խորհրդոյ կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են. կը վաճառուի բոլոր հայ դրամատաւոր քով՝ հարը 10 փարայի։

Ազգային Պարիզեանցի գրաբեմէ մի ամիս առաջ Թագ. Խարբերդոյ ներկայացաւ Նաթալի Գարագիշեան Թամբ դարոյ գեղաշարաւոյթի Դէյնոյ Յարութիւնեան անուն կին մը՝ որ 13 տարիներէ ի վեր իւր ազգ տեսութիւնը կորսնցուցած ըլլալուն, զոյն Յօզթիկոս. Խանիրեան էֆէնտիի Տարաբերութեանը ներկայել կը յանձնարարուէր։

Մարդասէր Յօզթիկոս վասնզարար խոստացաւ թշուառկնոյ ոչգերը լուսաւորել եթէ 15 օրի չափ զայն Սկիւտարի մէջ խնամոյ մը գտնուի։

Թագ. Խարբերդս ոյն թշուառ կնոջ ընակութեան յատկացուց սենեակ մը ամենակն և Թագիս Ազգասէր Պատ. Ընկերութիւնը մասակարարեց նորա ամենն պէտքերն, հետեւաբար Ազնիւ. Յօզթիկոս. կատարեց իւր գործադրութիւնն, և իր սրտնեղն հարատարութեամբը կատարելապէս բժշկեց եղեալ կնոյ ոչգերն, և զայն իւր հարազատներուն վերադարձնելուն համար սենեակցուց մէջ ալ հանգանակութիւն մը ըլլալով յանձնուեցաւ յիշեալ կնոջ։

Խմբագիր Տէր, այսպիսի մարդասիրական մի գործ հրապարակման արժանի ըլլալուն, կը փութանք հրապարակս ձեր շնորհակալութիւններն յայտնել թէ Յօզթիկոս. Մեծ. Խանիրեան էֆէնտիին՝ որ անձնուիրաբար կատարեց իւր արշեռական հարատարութիւնն, և թէ Ազգասէր Պատ. արբան Ընկերութիւնն որ մարդասիրաբար խնամեց յիշեալ կինը մի ամիսն ուսիր։

Մնամք յարգանաք
Ի Դիմաց Թագ. Խորհրդոյ Սեկրետէր
Առենապետ
Ն. ԶԱՐԻԱՍԵԱՆ — Մ. Մ. ԲՕԼՕԼԵԱՆ
13 Մայիս 1890

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐ

ԻՐԱՒՈՒՆՔԻՆ կամ տպագրոյ աչքն ու ականջը կրթելու եղանակ։ Ազատ թարգմանութիւն Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻ։ Գին 5 դրուշ։ 3—3

ՏԱՐԵՐԻ ՄԱՐԴԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ։ ամեն անձանց կարեւոր, աշխատասիրութեամբ երկուց հարազատաց ՅՈՎՍԷՓԱՅ ԵՒ ԱՆՏՈՆԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ տպագրութիւն 8։ ԳԱՎԱՌԵԱՆՑ։ Գին 3 դրուշ։ 3—3

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ ԱՍՏԻՃԱՆԸ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԸ

Բերայի Նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Օսմն պէյ, ընդհանուր դատախազ Նախնական դատարանին Սկիւտարի։

Սկիւտարի Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ Ճէմալէտտին պէյ, հարցաքննիչ դատաւոր Նախնական դատարանին Պոլսոյ։

Պոլսոյ Նախնական դատարանին հարցաքննիչ դատաւոր անուանեցաւ Մէհմէտ էֆէնտի, ընդհանուր դատախազի օգնական նոյն դատարանին։

Պոլսոյ Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Մաղհար պէյ, քարտուղար ազերսագրոց ճիւղի Վճռաբեկ տեսչին և Նախկին շրջանաւարտ Իրաւագիտական վարժարանին։

Պէրութի Հայոց գաւառական դատմագամ անուանեցաւ Հիլմէթի էֆէնտի, դատմագամ Սայտայի։

Նոյն նահանգին Սայտա գաւառական դատմագամ անուանեցաւ Իհսան պէյ, դատմագամ Հայֆայի։

Իւլայի առաջին ատիճան տրուեցաւ Հաշուակալութեան Դիւանի անդամ Շաքիր, Ֆախրի ու Նուրի էֆէնտիներու և առաջին քարտուղար Ֆիէհմի էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմիզի ատիճան՝ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան խորհրդականի օգնական Սինանեան Մկրտիչ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Հաշուակալութեան Դիւանի անդամներէն Մէհմէտ Ալի պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Օսմ. կայս. Պանքայի Փարիզու ճիւղին տնօրէն Պ. Նավիլի, Լոնտոնի ճիւղին տնօրէն Պ. Ռոպերթսընի և Փարիզու տեղանաւորներէն Պ. Պ. Էլի Ալէոնի եւ Նոել Պարտանի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ցրապզոնի ոսսկիան-զինուորաց դնդապետ Բէշիտ պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հաշուակալութեան Դիւանի գլխաւոր տնօրէն Ալթա պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն դիւանական գեր-տնօրէն Բաֆի պէյի և չորրորդ կարգի Օսմանիէ տնօրէնի օգնական Նաճի և երկրորդ գեր-տնօրէն Ֆէթհի պէյերու։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ներքին գործոց Նախարար Վահէ. Միւնիր փաշա երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցեաց Ն. Բարձրութեան հետ։

—Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպլլօ կոմսը, ամերիկեան դեսպան Պ. Սալմոն Հիրշ, հելլենական դեսպան Պ. Մաւրոկորդատօ և պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսէն խան երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վահէ. Նախարարին և Վահէ. խորհրդականին հետ։

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ

Նախորդ թուով մը Լ. Հէբերլէն առնելով տեղեկութիւններ հրատարակեցինք Գարատաղի արտաքին գործոց Նախարար Պ. Վուքովիչի ներկայացուցած ծրագրոյն վրայ, որուն նպատակն էր Բիր և Տրին գեղաքաղաքներուն ուղղութիւնը փոխել և Պօլանան մատքելով նաւարկելի ընել։ Արդ, ըստ նորագոյն տեղեկութեանց Լ. Հէբերլէի, այդ մասին տրուած կառավարական որոշումը փոխուած է վերջին օրերս։ Նախորդ շաբաթուն երբ Պ. Վուքովիչ կայս. պալատ դնաց իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու և ստանալու համար Վահէ. Սուլթանին կողմէ Նիքօլա իշխանին ուղղեալ նամակ, կայս. պալատն առաջին քարտուղարը ծանոյց նմա թէ Ն. Վեհափառութիւն կայս. Իրատէով արտօնած էր Բ. Դուռն ընդունիլ Պ. Վուքովիչի նախնական ծրագիրը։ Այս զեկոյցին վրայ, Պ. Վուքովիչ Բ. Դուռն հրաւիրուելով, տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ որ հաղորդեց նմա կայս Իրատէն։ Կը մնայ այժմ ծրագրի մանրամասնութեանց կարգադրութիւնն։ Պ. Վուքովիչ փութացած է Նիքօլա իշխանին հեռագրել իւր պաշտօնին այս յաջող ելքը։

ԿՐԷՏԷ

Կրէտէի մէջ խաղաղութիւնը բոլորովին հաստատուած ըլլալով, ժողովուրդն ամենայն հանդարտութեամբ կ'զբաղի իւր անձնական գործերով։ Ատ անդ ապստամբողներն եւս բոլորովին վերադարձած են և հանդարտութեամբ իրենց գործերով կ'զբաղին։ Ըստ տեղեկութեանց Սպոնի, Մախաուսէի Հասան Փաշա շոգենաւն երէկ կրէտէ ուղեւորեցաւ կղզւոյն մէջ դտնուած աւելորդ զինուորներն իրենց տեղերը վերադարձնելու համար։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆՆ

Այն ունկնդրութեան միջոցին զոր Վահ. Սուլթանը շաբաթ իրիկուն շնորհեց Սավուայի Թոմաս իշխանին, Ն. Կ. Վեհափառութիւն Իմիթիյազ պատուանշանի ոսկի և արծաթի շքադրամները նուիրած է իտալական դեսպան Պառոն Պլանին որ նորնպէս ներկայ կը գտնուէր կրսերական ոեզանին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵԼԵՄՈՒՏՔԸ

Բարէ-Պարս. ելմտական լրագիրն հետեւեալը կը գրէ օսմանեան պարտուց փոփոխմամբ կնքեալ փոխառութեան առթիւ։

Այն յաջողութիւնը զոր օսմ. պարտատոմսից փոփոխմամբ կնքեալ փոխառութիւնը կը գտնէ հասարակութեան մտ, հաւատիք մըն է թէ ինչ նպաստաւոր կերպիւ կը գնահատուի Թուրքիոյ ելմտական կացութիւնը։ 1881էն ի վեր կատարուած բարենորոգմունք ու յառաջդիմութիւնք յայտնի են, և կրնանք յարել թէ այս միջոցիս մանաւանդ և երեք տարիէ ի վեր է որ վերանորոգման այս գործն առաջ կը տարուի մեծ գործունէութեամբ՝ շնորհիւ խնայուն և անխոնջ ջանից ելմտական նախարար Ցակոբ փաշայի։ Գրեթէ երեք տարի կայ արդէն որ Ցակոբ փաշայի յանձնուեցաւ ելմտական նախարարի պաշտօնը։ Այն կոչումով որով վստահ է թէ իւր ամեն գործոց համար Վեհապետին հաւանութիւնը պիտի ստանայ, առաջին օրէն ձեռնարկեց ելմտացոյցի հաւասարակշռութիւնն ապահովելու։ Արդեարար վերջ դրաւ ումպկտ ծախսուց, վարչական ամեն ասպիճաններուն մէջ ի գործ դնելով խիստ խնայողութիւն մը և «ռեշիտ»մը։ Դեղմանց ազրիւրները ցամքեցուց և իրը բացառակ կանոն ընդունեց (սկզբունք որ անցեալին մէջ անտես կ'ըլլար երբեմն) ներկային ծախքերն հոգալու համար յաջորդ տարիին եկամտանելը չի կը բաւեր բնաւ։ Օսմ. առանձնաշնորհեալ պարտատոմսից փոփոխման գործողութիւնը, որ կը կատարուի այս պահուս, նոր ապացոյց մըն է Ցակոբ փաշայի ելմտական բարձր կարողութեանց եւ այն հոգածութեան զոր ունի Օսմ. կառավարութեան վարկն հաստատուն հիմանց վրայ դնելու։

ՀԱՍԱՆ ՓԱՇԱ

Վահ. Սուլթանը տեղեկանալով որ զինուորական արարողապետ Հասան փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ, իւր սենեկապետներէն Պէսիմ պէյը ղրկած է Հասան փաշայի ապարանքը և նորա որդիութիւնը հարցնել տուած է։

ՕՍՄ. ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Պուքրէշի օսմ. նոր դեսպան Պաք պէյ յաւելեալ շաբթու իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Բ. Դուռն հեռագրաբար հրաման տուած է Պելկրատի օսմ. նոր դեսպան Թէրիտուն պէյի՝ որ մէկ քանի օրէն ուղղակի իւր պաշտօնատեղին երթայ։ Նոյնպէս հրամայուած է Աթէնքի նոր դեսպան Մահմուտ Նէշիմ պէյի որ անմիջապէս մայրաքաղաքս գայ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մուսուլի և Պաղտատի առնուած պաշտօնական հեռագիրք կը ծանուցանեն թէ այդ տեղերու առողջապահական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է։ Մինչեւ ամիս մը առաջ Մուսուլի մէջ քոլերան թէեւ երեւան եկած էր եւ մէկ քանի դէպքեր պատահած, տակաւին յայսոր, ամբողջ քսան եւ եօթն օր, ո՛և է դէպք պատահած չէ։ Ի սկզբան կարծուած էր թէ այդ դէպքերը անցեալ տարուան քոլերայի սերմերու արդիւնքն են և այս պարագայ բաւական յուզմանց տեղի տուած էր։ բայց քսան և եօթն օր ամբողջ ո և է դէպք չպատահելէն ապացուցուած է թէ այդ յուզում բոլորովին անտեղի է։

Պաղտատի Պէյա անուն տեղն եւս քոլերա երեւան եկեալով մէկ քանի դէպքեր և մահեր պատահեր են։ սակայն մայիս 12 թուականաւ առնուած պաշտօնական հեռագիր մը ծանուցած է թէ մայիս 7էն մինչեւ 12 ո և է նոր դէպք պատահած չէ։ Նախապէս այդ հիւանդութեամբ բռնուողներէն օր մը երկու և հետեւեալ երկու օրերն եւս մէկ մէկ մահ պատահած է, յետոյ քոլերայէ մեռնող չէ եղած։

Թուքքիոյ ուրիշ մասերուն մէջ եւս առողջապահական վիճակը խիստ գոհացուցիչ է։ Միայն Պաղտատի մէջ սովորական հիւանդութիւնք կան, որք յառաջ եկած են վերջին անձրեւներէն լիրանց վրայ դոյացած ճահիճներէն և կը յուսացուին թէ քիչ օրէն չորնան տեղւոյն կլիմային բերմամբ, որով այդ հիւանդութիւնք եւս բոլորովին անհետանան։

* * *

Այս օրերս Սկիւտարի և Տափաստ Փաշայի մէջ հարսանիքը ճարակած է։ Թաղապետութիւնք իմանալով, հարկ եղած միջոցները ձեռք առած են։ Այդ թաղերու մէջ ծագկի հիւանդութենէն բռնուած մէկ քանի տղաքներ պատուաստուած են։

ՈՃԱՌՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երէկ պատմեցինք թէ Ունդարանի կողմերը պարապ դեռնի մէջ մեծ դիակ մը գտնուած էր։

Այս դիակ կայս. Թունդարանի պաշտօնեաներէն Ահմէտ պէյի որդւոյն Բիֆաթ պէյինն էր։ Դիակը դտած է նովիս մը, որ այդ պարապ դեռնին մէջ այծեր կարածէր։

Տարաբաղդ երիտասարդն, որ Բ. Դուռն հեռագրական սենեկի բարտուղարներէն էր հագիւ տասն և եօթը տարեկան կար։

Ոստիկանութեան կողմէ քննութիւնք կատարուելով զրպանէն նամակ մը գտնուած է, յորում գրուած էր «Վաղը այսինչ ժամուն ձեզ կպասեմ կամուրջին վրայ գտնուած Էյուպ սըճարանին մէջ։» Այս նամակ թուական չունէր և ստորագրութիւնն ալ անընթեռնելի էր։ Դիակը նախընթաց օր Ոստիկանութեան դուռը տարուելով բժշկական քննութեան մը ենթարկուեցաւ։ Այդ քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ Բիֆաթ պէյ խեղդամահ եղած է, որովհետեւ վզին վրայ սեւ նշան մը կար։ Ոստիկանութիւնը երեք հոգի ձերբակալած է իբրեւ կասկածելի։

Հայրը Ահմէտ պէյ Սելանիկ կը գտնուի և միայն մայրն ասա կը ընտանի։ Խեղճ կինն իմանալով իւր որդւոյն եղերական մահը դղայաղիրվ դեռինը փառեր է։

ԱԻԻՐՈՒԱՆ ԴՐԱՄՆԵՐ

Ներքին գործոց Նախարարութիւնը հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ, որ առանց տարակուսի ընդունուին այն մէջիսկէներն ու արծաթի մանր դրամներն, որոց երկու կողմն թեթեւագոյն միայն աւրուած է և կարելի է կարդալ գիրն ու Թուղրան։

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

Զրոյց մը եղած էր թէ աւազակայ խումբ մը լեռը պիտի տանի Անատոլուի երկաթուղեայ տնօրէն Պ. Բաուլան և թէ այդ գծին վրայ շատ մը աւազակներ կը գտնուին։ Սակայն, հերքելով այս լուրը, կ'ըսէ թէ քննութիւն կատարուելով հաստատուած է թէ այդ լուր թշնամական ստութիւն մ'է, թէ այդ կողմերը կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ և թէ գծի շինութիւնն առաջ կը տարուի փութով։

ՑՈՒՆԱՑ ՍԻԼԼՈՂՈՍԸ

Բերայի Ցունաց գրական Սիլլոսի հաստատման 29րդ տարեդարձն այս կիրակի օր տօնուեցաւ մեծ հանդիսիւ։ Ներկայ էին Ցունաց Ամեն. Պատրիարքը վեց եպիսկոպոսներով ու բազմաթիւ վարդապետներով, հելլենական դեսպանն ու դեսպանուհին, կրթական նախարարութեան ներկայացուցիչ Եօրկաքի էֆէնտի, Ֆրանսական դեսպանատան կողմէ Պ. Ուիրէյ և այլ պաշտօնական անձինք, ինչպէս նաեւ գրական և գիտական ընկերութեանց ոմանց ներկայացուցիչք։ Սիլլոսի նախագահ Բալիտտի պէյ 1889-90 տարեշրջանի մէջ ընկերութեան կատարած գիտական և գրական աշխատութեանց համառաւուութիւնը կարդաց, և ժողովին հաղորդեց նոր շրջանի համար ընտրեալ դիւանի անդամից անունները։

Ցետոյ յաջորդաբար խօսեցան Ֆ. Դիոնէսիոս Պատրիարքն և Եօրկաքի էֆէնտի։ Կրթական նախարարութեան ներկայացուցչին խօսքերը ծափահարուեցան «Եցեցէ Վահ. Սուլթան» աղաղակներով։ Բալիտտի պէյ յանուն Սիլլոսի շնորհակալութիւն յայտնեց Պատրիարքին, կրթական նախարարութեան ներկայացուցչին, հելլենական դեսպանին և այլ պաշտօնական անձանց որ հաճած էին ներկայ գտնուիլ հանդիսին։

ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՊՔ ՄԸ

Մէկ քանի օր առաջ Բաշա Պաղչէի մօտ եէնիքէյ անուն գիւղին մէջ, ուր գաղթականք կը բնակին, գողութեան հետեւեալ դէպքը պատահած է։

Զորս չարագործներ գիշերանց տուն մը մտած են, յորում գաղթական կին մը կը բնակէր։ Չարագործք, որք կրսերի թէ ձկնորսներ են, ահուդողի մատնած են խեղճ կինը. դրամ և թանկագին նիւթեր պահանջելով, և մինչեւ իսկ կնոջ հինգ տարեկան տղիկը վերմակի մէջ փաթթելով, սպառնացեր են ողջ ողջ այրել եթէ իրենց պահանջումը չը կատարուի։ Կինը հագար ազաչանքներով, յաջողեր է տղիկին ազատել, տալով իւր ամբողջ հարստութիւնն, որ քսան մէճիտիյէ կը բաղկանար։ Չարագործք աւելի պահանջելով մինչեւ իսկ խեղճ կինը մերթելու ելեր են, որովհետեւ կինը մէկ մէճիտը եւս առնուլ ուզած էր հետեւեալ օրուան հացի ստակ ընելու համար։ Ասկից զատ չարագործք կնոջ պատիւն եւս բռնաբարել ուզեր են, սակայն տղիկան ազաղակներուն վրայ դըրացիք օգնութեան փութալով, ձերբակալեր են չարագործներէ երկուքն. իսկ միւս երկուքը խոյս տուեր են։ Ձերբակալեալք յանձնուած են Պէյքօզի գայմագամութեան։

ԹՈՄՊՈՂԱՑԻ ԱՐԳԻԼՈՒՄԸ

Բերայի կառավարիչ Նազիմ պէյ բացատրակապէս արգիլած է Թոմպոյա կոչուած բաղդախաղն, որ կը խաղցուէր Բերայի սրճարանաց մէջ։

Եգիպտոսի Խիվին եղբայրը Հիւսէյին վաշա ի մտոյ ընտանեօք մայրաքաղաքս պիտի գայ, ամառուան եղանակը Վոսֆորի ափանց վրայ անցուցնելու համար։ Այս առթիւ Խիվիյէ ընկերութեան մէկ շոգենաւն յատկապէս վարձուած է։ Եգիպտացի ուրիշ մեծատունք եւս ի մտոյ մայրաքաղաքս պիտի դան և կ'ըսուի թէ ասոնցմէ ոմանք բոլորովին հոս պիտի հաստատուին։

—Անգլիական կառավարութիւնը Ս. Միշէլ Լ Ս. Ժորժ պատուանշանի խաչը ինչպէս նաեւ Սըր տիտղոսը նուիրած է Հանեայի անգլիական հիւպատոս Պ. Ալֆրէտ Պիլիոթի։

—Զմիւռնոյ լրագիրք կ'ըսեն թէ մայրաքաղաքէս հեռացուած մուրացիկները խումբ խումբ Զմիւռնիա կը դիմեն։ Էմբարէլ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, ըսելով որ այդ մուրացիկներէ ոմանք բորոտութեան և այլ այդ կարգի տարափոխիկ հիւանդութեանց ենթարկուած են։

—Ֆրանսական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Ժառօզնաքի երէկ իրիկուն Բարիս ուղեւորեցաւ։

—Սելանիկի երկրագործական քննիչ էրամ էֆէնտի արձակուրդ ստացած է։ Պոլիս գալով՝ Սելանիկի նահանգին երկրագործական վիճակի զարգացման վերաբերեալ ծրագրեր մատուցանելու համար ձեռնհաս նախարարութեան։

—Վահ. Սուլթան արտօնած է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը՝ յանձնարարելու մը ղրկել՝ երթալ քննելու համար Նիկոմիդիայէն մինչեւ Ատարազար շինուած երկաթուղւոյ գիծը։

—Ֆրանսայի դրամատարց խումբ մը, կարող երկրաչափներու օժանդակութեամբ, ձեռնարկեր կ'ընէ կայս. կառավարութեան մօտ արտօնութիւն ստանալու համար առեւտրական մեծ նաւահանգիստ մը ու յարակից մասեր շինել ի Սելանիկ։

— Գասթամունիէն Թուրք լրագրաց ուղղեալ նամակներ կը գանգատին տասանորդի տրոց մէկ քանի վարձակալներէ, որք Ամասարայի շրջակայ գիւղերու ժողովուրդը կը նեղեն եղեր, և կուսակալութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն։

—Ուրֆայի (Եդեսիա) մէջ Համիտիյէ անուն վարժարանի մը հիմնարկութեան ձեռնարկուեր է։ Նոյնպէս Պէրութի Թիպէրիա անուն տեղն եւս վարժարանի մը կառուցման ձեռնարկուեր է։

—Ճեղոտարայէն կը գրեն թէ մէկ քանի մարդեր եւս ձերբակալուած են իբրեւ մեղսակից ճիպութի կրօնաւոր Ճէնարօ Բասթէօրի սպաննութեան գործին։

—Վերջին օրերս Զմիւռնիոյ մէջ անձրեւներ տեղալ սկսեր են, ի մեծ ուրախութիւն երկրագործաց և մանաւանդ այգեպաններու։

—Զմիւռնիոյ կուսակալը Զէյվէք ուղեւորեր է անձամբ քննելու համար Մէլէք փաշայի թոռներուն և տեղւոյն ժողովրդեան միջեւ հողի մը առթիւ ծագած վէճն, որ երկար տարիներէ ի վեր կը տեւէ։ Թէեւ դատարանի վճռով Մէլէք փաշայի թոռներն իրաւունք ստացած էին, սակայն ժողովուրդն մերժեր է վճարել այդ հողերու չճարէն, ուրկից վէճը ծորդուեր է։

—Մախսուսէի չոգենաւ մը երէկ մայրաքաղաքս բերաւ երեք հարիւրի չափ ոչխար և հազարի չափ գառնուկ։

—Երկ Պոլսոյ մեծ չուկայի Պէզէստէնին մէջ Պարսիկ մը ինքզինքը վիրաւորեց թուրի հարուած մը տալով իւր գլխուն։ Ոստիկանք վրայ հասնելով հիւանդանոց փոխադրեցին զնա։ Այդ մարդ մոլային խանգարում մը ունէր։

—Հայտար Փաշայէն ի Գատըքէօյ շինուելիք քարափին համար կատարուած քննութիւնը

թէ անցեալ 305 տարուոյն մէջ 187 նաւեր մտեր են Պասպոյի նաւահանգիստն, ընդ. ամենը 6056 տակառաչափ բեռով։

ԱԶԴ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԲԱՅԻ

Կը ծանուցուի Բուսէլիի երկաթուղեայ պարտատոմսից տէրերուն թէ 1 75 ապրիլ 1ին և հոկտեմբեր 1ին ինկած և չը վճարուած կարոնները պարտին ներկայացուիլ Օսմ. Կայս. Պանքայի Պոլսոյ հիւղին՝ 1890 ապրիլ 1 էն և հոկտեմբեր 1 էն առաջ, ապա թէ ոչ այդ կարոնները Գանձուն պիտի մնան, Օսմ. հանր. պարտուց օրինաց համաձայն։

1874 օգոստ. 1ի, հոկտեմբեր 1ի, դեկտեմբեր 1ի և 1875 փետրուար 1ի, ապրիլ 1ի, յունիս 1ի վիճակահանութեանց մէջ շահած պարտատոմսերն որք 1890 փետրուար 1 էն, ապրիլ 1էն, յունիս 1էն, օգոստոս 1էն, հոկտեմբեր 1էն և դեկտեմբեր 1էն առաջ չ'ներկայացուին, նըմանապէս Գանձուն պիտի մնան։ 148

Կ. Պոլիս, 22 յունուար 1890 6—12

* * *

Վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. Հանր. Պարտուց բաժնետերաց թէ, 1880 դեկտեմբեր 8'20ի կայսերական հրովարտակին Ե. յօդուածին Ե. հատուածին համաձայն, վեց տարուան մէջ չգանձուած բոլոր կարոնները պիտի ջնջուին՝ իրենց պայմանաժամին լրանալէն սկսեալ։

Հետեւաբար, 1884 մարտ 13ի և սեպտեմբեր 113քի բոլոր կարոններն, որք չգանձուին մինչեւ 113 մարտ և 1/13 սեպտեմբեր 1890, Օսմ. Հանր պարտուց պիտի մնան։ 147

Կ. Պոլիս, 22 յունուար 1890 10—15

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԸՆԹԱՑՔ

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՄԱՌՕՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Ի ՊԷՏՍ

Վ. ԱԲԺԱՐԵԱՆԱՑ ԵՒ ԻՆՔՆԸՆՏԵԼ ՅՈՒՍԱՆՈՎԱՅ

Ցոյցնելոյ

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

Հինգ մասէ և 604 էջերէ բաղկացեալ ընտիր աշխատութիւն մ'է։ Ա. Բ. Գ. մասերը 2 ական դրուշ են։ իսկ Դ. և Ե. մասերը 4 ական. ամբողջը մէկտեղ ընթիր կասմին 20 դրշ։

Կեդրոնատեղին է Զաքմագճեանը փողոց, թիւ 20, Յովսեփայ Գ. Գալամֆեան գրատուն։

Այս գիրքը գաղղիարէնէ ի հայ թարգմանութեան համար կատարելագործեալ դասագիրք մ'է, և ամէն դաղղիարէն ուսանողաց համար անհրաժեշտ պէտք մ'է։ Ինչպէս է գաղղիարէնէ ի հայ բառագիրքը։

Գործին վրայ լաւ գաղափար մը ստանալու համար գործոյն յառաջաբանը կարդացէք։

Ց· ԳԱՂԱՖԵ՝Ն

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

ՀԱՅՏԵՆՅԻՒ ՔԵՐԹՈՒԱԾՈՅ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅ· ԵՒ ԳԱՂՂ· ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ Գ· ՄՕՋԵԱՆ

300 ԳԻՆՆ Է 3 ԴՐՈՒՇ 9—20

ԻԹԱ ԴԻՍՈՒՀԻ ԹՕԿԼԷՆՊՈՒՐԿԻ

Սոյն պատմական վէպն, որոյ դիւցազնուհին ընկերական ճշմարիտ սիրոյ, մաքուր բարոյականի, քրիստոնեական անբիծ կենցաղի, հրեշտակային անմեղութեան, անյիշաչար սրտի, վեհ հոգւոյ եւ ջերմեռանդ կրօնասիրութեան տիպար մը կը ներկայէ, թարգմանած է ի Գերմաներէնէ հանգուցեալ Դաբրիէլ էֆ· Դրասէրեան։—կը վաճառի ի գին 100 փարայի Ջրամաճառ Պոլսոյ և Ցակոբ աղաներու խանութը։ 6—10

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ· ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 26 Մայիս—Նովոյէ Վրէմ կը ծանուցանէ թէ Սեւ Ծովու մէջ նոր նաւահանգիստ մը կազմելու խնդիրը վերջնապէս որոշուած է։ Նոր նաւահանգիստը պիտի լինի Թէոդոսիա։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 26։—Արեւելեան Եկեղեցւոյ Պենտեկոստէի տօնին առթիւ, Ալեքսանդր Թագաւոր, իւր մայր և խնամակալք ներկայ պիտի գտնուին Եփրեմ Օպրենովիչի հարիւրամեկի հանդիսին որ մեծ շքով պիտի տօնուի ի Շապաց։

ՓՈՏՏԱՄ, 26։—Վիլհէլմ Կայսր իւր քեռայրին՝ Սաքս Մայնինկէնի գահաժառանգին հետ կառքով պտոյտ մ'ըրաւ։ Զին խրտչեցաւ։ Կայսրը կառքէն ցատքած պահուն վար ինկաւ, ոչ թեւին վրայ, բայց չվնասուեցաւ։ Ուրիշ կառքով մը շարունակեց շրջագայութիւնը։

ԱԹԷՆՔ, 26։—Նախարարապետ Պ. Թրիգուբիս Երեսփոխանաց ժողովոյն մասոյց օրինագիծ մը, 35 միլիոն ֆրանք դրամագլխով և պետական նպաստով հելլենական շոգենաւային նոր ընկերութիւն մը կազմելու համար։ Հելլենական գլխաւոր պանքաներն այժ պիտի տան ընկերութեան։ Պ. Թրիգուբիս յայտնեց թէ խիստ մեծ կարեւորութիւն ունեցող ձեռնարկ մըն է այդ հելլէն վաճառականութեան զարգացմանը համար։

ԱԿՐԱՄ (Խրուաթիոյ մայրաքաղաք), 26։—Ակրամի Լրագիրը Սլաւական ծանուցեալ Համաժողովոյ գումարման վրայ խօսելով, սա տեսութիւնը կը պաշտպանէ թէ Ռուսիա պէտք ազգութեանց գրական միութեան խնդիրը ձեռք առնելով, միմիայն իւր քաղաքական շահերն առաջ քշելու հետամուտ է։ «Ռուսիա իրաւունք չունի Սլաւաց իմացական բարգաւաճման պաշտպան հանդիսանալու, որովհետեւ Ռուսիոյ մէջ իսկ միւս պէտ ազգութիւնք շահուց ո և է համերաշխութիւն չունին Ռուսիոյ հետ։»

ԴՐԱՄԱՊԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 15 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԴՐՈՅ

3 տարի Լոնդրայի վրայ (Պանքայի)	.....	109 3/4
3 » » » (վճարելի)	.....	109 1/2
3 » Բարիզի » (պանքայի)	.....	22 97 1/2
3 » » » (վճարելի)	.....	23 5

Օսմանեան Բոնսօլիտ

Երէկ երեկոյ գոց· (Մէյս· Ի· Ոէքի		20 37
Պրօսպէքթ գոյութիւնէն վերջը	»	20 37
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտեան բացուելէն	»	20 37
Կէս օրին	»	20 38

ԻՍԹԵԳՐԱՅԻ ՏՈՒԹԻՒ

Երէկ երեկոյ	59 15
Այս առաւօտ	59 20
Կէս օր	59 20

ԸՆԹԱՑՔ ԱՓԻԼԹԱԼԻՈՅ

Նոր տուրքեր	A Ոէքի	— —
»	B· »	— —
»	C· »	20 39

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՈՒԹ

Օսմէթէ ֆէնէրալ	Անգլ· Լ·	4	38
Ֆրէսի ֆէնէրալ	Ֆրանք	»	9 36
Գանք աք Գոնս	»	»	7 23
Սուէզ Շանտ էվալէօր	»	»	5
Բուսէլի երկաթուղի		Ֆր	77 3/8
Թրամուէյ	»	»	488
Բաժնեթուղթ Լաֆրիսոմի	Գ· կ·		137

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ·	100
20 Ֆրանքոց	»	87 32
Անգլիական ոսկի	»	110 18
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107 36
Իմպերիալ	»	91
Ֆրէնչ	»	51 20
Բուպլի թղթագրամ	»	— —
» արծաթ	»	76 30
Մէյ. արծաթ· (մարք)	»	108 12
Վէյցոց	»	103 20
Հինգոց	»	103 20
Մէթալիք	»	100
Թասֆէյէ	»	11 5

ԲՈՂՈՔ Ի ՖԱՆԱՐԱՔԻ

Ո՛վ Բաղեկդոն՝ զոր տարփողի պէս գրկած
Ծովը փրփրած շրթունքներով կը պագնէ,
Դաշտերուդ մէջ՝ ժպտին ծաղկունք իւրարու
Հիւրիւներուն պէս զոր քերդողն ե-բապէ . . .

Կապոյտ երկինքդ յաւիտենական զմեռս ի ցնոր.
Ցալիսդ՝ Արև լիարուռն ոսկիս կը ցանէ.
Քո հոտաւէտ մարգաց վրայէն թեւածող
Օդն անուշակ զարիւնն ի բոց կը վառէ։

Ի՞նչ հմայք քո չաւազ բաւղին մէջ անել
Թափառելով մորմենիներ փրցընել՝
Եւ պատահիլ ծաղկի ժպտի մ'ի խորշ
ինչ . . .

Բայց ի՞նչ պաղ ջուր, Տէ՛ր Աստուած, յայս
ըզմայլման . . .
Այդ երկնքին տակ՝ այդ չքնաղ դրախտից մէջ
Երկու պարան նաւեր են նա՞ստ կը խաղան։

13 մայիս Թ. Թ.

ՄԵԼԲՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻ�case

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ· ՂԱԼՏԱՏԼԵԱՆ

Սոյն ընդարձակ բառարան որոյ Թերթերուն հրատարակումը կը ծանուցանենք հետզհետէ, կը շարունակուի կանոնաւորաբար և գրեթէ կէսը տպագրուած է։

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, բաժանորդագրութիւն մը բացուած է, մէն մի օրինակը 20 ֆրանքի, որուն կը մասնակցին ամէն կողմանէ և որուն ցանկը կը հրատարակենք Աբէ-Եէլի մէջ։

Սոյն ճոխ գործ որ կը պարունակէ բոլոր բառերէն զատ, գիտական, արուեստական, և. և. և., ֆրանսերէնի բոլոր ոճերն և ասացուածներն իրենց Թարգմանութեամբը, բառերու այլ և այլ առումներն իրենց համապատասխան նշանակութեամբը, շատ մ'օրինակներով բացատրելով նոցա գանազան նրբութիւններն, ի հարկին դնելով թուրքերէն նշանակութիւններն եւս, շատ կարեւոր աշխատասիրութիւն մ'է որ մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ մեր արդի գրականութեան։

Բազմաշխատ հեղինակը մեծ խնամք ունեցած է ֆրանսերէն բառերուն դիմաց դնել հայերէն բուն համանշանակն չգըտնուածները շինելով ինքնին և գտնուածները ճշդելով ըստ մեծի մասին, որով մեծ դիւրութիւն կ'ընծայէ թարգմանութեանց համար, և իւր գործը անհրաժեշտ կը կացուցանէ թէ՛ ֆրանսերէն գիտցողներուն և թէ՛ ուսանողներուն առհասարակ։

Որովհետեւ քիչ տոներէն բաժանորդագրութիւնը պիտի փակուի և գործոյն գինը պիտի լինի 30 ֆրանք, կը յորդորենք մեր ազգայիններն որ փութան օգուտ քաղել առիթէն և տէր լինիլ այսչափ կարեւոր գործի մը որ այնքան ընդարձակութեանն ու ճոխութեանն հետ համեմատպէս շատ դիւրագին լինելու առաւելութիւնն ևս ունի։

Բաժանորդագրութիւնք կ'ընդունուին ի գրասենեակ լրագրոյս։

.....

Հրատարակուեցաւ 3ԿԴ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Infinité բառը։

Զ·ՈՍՓՈՐԷՆ Ց'ԱԴՐԻԱԿԱՆ

Թասոսինա, 4 մայիս, ուրբաթ

Առաւօտ կանուխ արեւին հետ, Թասոսինա կը մտնէ ի Բիրէ, հսնդարձ ծովախորշ մը Էմիրկէնի ծովախորշին կրկին մեծութեամբ գրեթէ։ Վէրջներն ու նաւաստիները կը յարձակին շոգենաւին վրայ,

—Աթինա՛, Ակրօքոլի՛ս, գոչելով։

Այս կոչերը ինձ կը յիշեցնեն թէ «դասական երկիրը» կը պարզուի մեր աչքերուն առջեւ։ քիչ մը եւս ու ահա «այդ պատմական հողին» վրայ ենք—ինչպէս կ'ըսեն դասականները, երբ թէ աշխարհիս ամէն հող ալ պատմական չէլար։

Այդ դասական աւանդութիւնները կը պահանջեն որ գրող մը երբ մտնայ Աթինայի անմիջապէս բացագանչէ։ «Ողջո՛ն քեզ, ո՛ Երլադայ, փառապանծ հայրենիք դու Հոմերի, Սոկրատէսի» ևն ևն։ Ցեռ այս բացագանչութեան, պէտք է ճակատը ձեռքերուն մէջ առնուլ, քանի մը բոպէ մելամաղձիկ մնալ, խորասուզուիլ խորին խոհերու մէջ, աչքերուն առջեւէն կը սահին կ'անցնին «ստուերք դարուց անցելոց»։ «Ա՜յո՛, իրենք են, Գամմեմնոնն ու Աքիլլէս, Ալկիպիդաէսն ու Միլդիատիս»։ Եւ երբ կը գործադրուին «բարձր գրականութեան» այս աւանդական օրէնքներն, այն ատեն պէտք է սթափիլ, ցնցուիլ, նաւակ մտնել։

Բայց այս «դերագրական օրէնքներ» դասականներու համար են, գերբարբառեաներու համար են։ ինձ պէս խեղճ աշխարհաբարեաններու ներելի չէ— և կարող ալ չենք— «բարձրանալ անդր ի բարձունս Պառնասայ»— ինչպէս պերճօրէն կը գրեր Իմմանուէլ էֆէնտի Եսայեան։

—Ակրօքո՛լիս, Ակրօքո՛լիս, կը լսուի ամէն կողմ։

Ցոյն նաւավար մը որ թրքերէն գիտէ դիս կ'առնէ իր նաւակը և կ'ելլենք ցամաք։

—Ակրօքո՛լիս, Ակրօքո՛լիս, ուրիշ բան չը լսուիր ցամաքին վրայ։

Առաջնորդ-նաւավարը քանի մը հայհոյութիւններով կը պատասխանէ մաքսաւորի հարցումներուն, և դուրս կ'ելլենք մաքսէն։ բարակ անձրեւն սկսած է և հեւ ի հեւ կը վազենք ի թղթատուն, ուր երբ կը հասնինք տասկաւին անոր փակ ըլլալը կ'իմանանք։ Շոգենաւի մէջ եղողներու համար առտու իրիկուն չկայ, այլ միայն գիշեր։ Մինչ արեւը կը բարձրանայ, մենք կը կարծենք թէ դեռ օր է արդէն, և սակայն քաղաքներ դեռ քունի մէջ են։

Կը դառնանք ետ, կ'երթանք երկաթուղիի կայարան, կառախումբը կը մեկնի, կը մնանք բացը, կ'սկսիմ քաղաքը պտտիլ ոտքով։

Դեղ չէ Բիրէ· երկայն ծովափ մը, բաւական մաքուր փողոցներ որք լայն կը սեպուին, շնորհքով խանութներ ու տուներ, և ամէն մէկ քայլիդ ազատ կեղտոտ մարդեր։

Կը վերադառնանք ի կայարան։

—Ակրօքոլի՛ս, Ակրօքոլի՛ս· ուրիշ ձայն չենք լսեր։

Կառախումբը կը մեկնի։ կ'անցնինք ընդարձակ դաշտի մը մէջէն, ձիթենիներու անտառակներ ամէն կողմ։ Արդեօք այ՞ս է «պանծալին այն ձիթատան» զոր նկարագրելով այնքան զմեզ ձանձրացուցին հին ու նոր դրագէտք և բանաստեղծք։ Այդչափ գլխի ցաւ չէր արժեր։

Կառախումբը կանգ կ'առնու։ կը լսենք։

—Ակրօքոլի՛ս, Ակրօքոլի՛ս։

Ու առաջնորդս խրոխտաբար կ'ըսէ։

—Թէ՛ս, էֆէնտի, ֆալէոս։

Ուսերս կը թօթուեմ, դաշտի մը մէջ փոքրիկ կայարան մը, ի՞նչ ընեմ։ խեղճ նաւավարը չը մտքուներ թէ ինչո՞ւ չեմ զարմանար, վակոնին մէջի Յոյները երեսս կը նային, չզարմանալուս ապշած են։ Կարծեմ առաջին անգամ կը տեսնեն օտարական մը որ անտարբեր է ի լուր Ֆալէռմոյի։ Բոպէ մը երկիւղ ունեցայ թէ արդեօք դլխուս փորձա՞նք պիտի բերեն այդ Յոյներ որոց հայրենասիրութիւնը կը վիրաւորէ օտարական անտարբերութիւնը։ Կարծեմ մէջերնին խորհուրդ կ'ընեն և կը վճռեն թէ՝ «ֆրէօ» (այսինքն ես) կարդալ դրել չդիտցող մէկն է։ Բայց ազգութիւնը մեղմացուցիչ պարագայ մը չմատուցիր։ Յոյները կը պահանջեն որ ամէն ոք զարմանայ ի լուր Ֆալէռմոյի և Ակրօքոլիսի, մինչեւ իսկ թէ այդ անունները կեանքին մէջ լսած ալ չըլլայ։

Ֆալէռմոյէ կը մեկնինք, Յոյները կը դրաւեն վակոններու պատուհանները։ հիացած, սքանչացած կը նային։

—Էֆէնտի, Ակրօքո՛լիս, կ'ըսէ նաւավարը։

—Ի՞նչ ընեմ։

Մարդը երեսը խաչ հանելու փորձութիւնը կ'ունենայ։ Աթինայէն Բիրէ երթեւեկող Յոյներն օրը մի քանի անգամ կ'արժանանան Ակրոքոլիսը տեսնելու, և ամէն անգամ ալ իբր նոր բան մը մատնանիշ իրարու ցոյց կուտան զայն։

Կը հասնինք կայարան։

—Ակրոքո՛լիս, Ակրոքոլի՛ս։

Դուրս կ'ելլենք վակոնէն, և առաջնորդս կ'ըսէ։

—Էֆէ՛նտի, հիմա էն առաջ Ակրոքոլիս պիտի երթանք։

Ալ չկրցի զսպել համբերութիւնս։

—Ձեզի ըլլայ Ակրոքոլիսնիդ, ըսի։ Մարդե՛կ, գոնէ ուրիշ բան չունի՞ք, Ակրօքոլիս մը առեր անցեր էք։ Չեմ ուզեր Ակրոքոլիսն երթալ։

—Իրա՞ւ կ'ըսես, կը հարցնէ ապշած նաւավարը։

—Իրաւ կ'ըսեմ։ քաղաքը պտըտինք։

Մարդն այս անգամ իրաւ խաչ կը հանէ։

—Երթանք, կ'ըսէ։

Կ'առաջնորդէ ինձ փոքրիկ բլրակի մը վրայ, աւերակներ կան։

—Ի՞նչ է այս։

—Պու պասքա Ակրոքոլիս։—Այս ուրիշ Ակրոքոլիս, կ'ըսէ։

Իրաւ խնդալս չեմ կրնար բռնել։

Հէն չենք մը, այսինքն աւերակ մը, դեղնած մարմարէ սիւներ, չեմ ուզեր աւերակին մէջ մտնել, կը վախեմ որ կը փլչի։

—Մի՛ վախնար, էֆէնտի՛, կ'ըսէ նաւավարը, միլիոն տարի է այդ չենք կայ, աշխարհիս մինչեւ վերջն ալ պիտի մնայ։

Կը յիշեմ թէ այս չենքը պատկերներու մէջ տեսած եմ։ հաւանօրէն շատ երեւելի բան մը ըլլալու է, քանի որ աշխարհ համբէն այսպէս ըսած է։ բայց ես բան մը չեմ հասկընար։

Մէկ երկու ժամ ունիմ, ինչո՞ւ հրնուիթիւններու առջեւ ժամանակ կորսընցնել։ մեթէ ժամանակակից Յոյները չէ՞ն արժեր իրենց նախորդները կամ աւելի եւս, չէ՞ն անոնցմէ դեբազանց։ Ադամանտէն ու Աքիլլեսէն շատ աւելի մեծ դիւցազներ չունի՞ն։ Բայց մենք Հայերս կը նմանինք անոր որ մոմիա մը առնելով ամբողջ կեանքը կ'անցնէ այդ մոմիային վրայ ըսքանչանալով, իբր թէ նոր կեանքը հրապոյր չունենայ և մեղ պէտք չըլլայ։ Արիստոտել ու Մովսէս, Ադամ եւա և Ոսկեբերան, Եղնիկ ու չեմ գիտեր ուրիշ ինչ, մեր կեանքն ատոնց կը նուիրենք։ Մեր ուրեթեան կեանքով մաշած ու սպառած առողջութեան չունչով կ'ուզենք զօրացնել մեր նոր սերունդը։ Նոր Յունաստանը չենք ուզեր ուսումնասիրել, ու հինցած, անօգուտ, մեղ անպէտ Յունաստանը կ'ուզենք մեղ աքանչացումի առարկայ ընել։

Աթինայի փողոցները գաղափար մը պիտի տան նոր Յոյն ժողովրդի մասին։ Ըսած են թէ ժողովրդի մը վարքն ու բարքը, գաղափարներն ու ըզգացումներն իր փողոցներուն մէջ կ'երեւին, ըսողն ալ չսխալիր։

Պտըտելով Աթինայի փողոցները կարելի է տեսնել որ ժողովուրդը սթափած բայց նոր սթափած է, երկարմրափէ աչքերը կէս խուփ, կէս բաց են։ Մէկ միւս կողմէն կը վանէ փառութիւն, կողմէ թարմութիւն կ'առնէ։ Փողոցներու մէկ մասը դեռ ազատոտ ու գարշահոտ է, ուրիշ մաս մը բաւական լաւ է։ Սիրուն չենքեր կառուցուած են ու կը կառուցուին, բայց փողոցները, նոյն իսկ բաւական լայն ու լաւ եղածները ասիական աւանդութիւն կը պահին, շնորհիւ փոչիներու։ դեռ լաւ քարայատակներ չկան։ կը քալենք տղմի մէջ, վասն զի առաւօտը քիչ մը անձրեւ եկած է։ յետոյ փոշին զմեզ կը կուրցնէ։

Սակայն երբ կը մտնենք այն պուլվարն որու գլուխը կանգնած է արքայական պալատը, հաճոյք կ'զգանք։

Այդ պալատ զինուորանոցի երեւոյթն ունի աւելի քան պերճաշուք բնակարանի։ Պալատի բոլորտիքէն կը բղխին երկայն փողոցներ, բաւական լայն պուլվարներով։ Ծառերը որք կը զարդարեն այդ պուլվարներ դեռ աղուշ են, բայց ապագայ կը խոստանան, նման իրենց տէրերուն։

Շէնքերը բարձր չեն բայց ճաշակով շինուած։ ընդհանուր քաղքին վրայ գեղարուեստական դիրքով մարդուս աչքերը կը գրաւեն։ կը մտնեմ թանգարանները, արագ արագ նայելով կ'անցնիմ։ Այդ թանգարաններու մէջ ամփոփուած են հնութեան պատմութիւնները։

Արձանները դիտած ժամանակս կ'ուզեմ նաեւ օգտակար ըլլալ մեր ընթերցողներուն, կամ ճիշդն ըսելով «ընտանեաց հայր եղող առաքինիներուն», ազգարարութիւն մը ընելով անոնց։ Այդ ազգարարութիւնն է թէ երբ հանդերձ ընտանիքով Աթինա գան իրենց աղջիկներն ու մատաղ տղաքները ձգեն թանգարաններու դուռը, և իրենք մեծերը միայն ներս մտնեն։

Հին արձանագործներն այնպէս չինած են իրենց արձաններն ինչպէս բնութիւնը կազմած է մարդը· այդ ապիրատներն և ոչ իսկ «պարկեշտութեան շղարշը» նեռած են շատ մը արձաններու վրայ· պէտք չէ որ աղջիկներն ու տղաքները տեսնեն այնպիսի արձաններ որոց նմանը ո՛չ տեսած են բնութեան մէջ և ոչ ալ տեսնելիք ունին։

Զգուշութիւն նաեւ այդ արձաններու լուսանկարներու համար։

Գիտէ՛ք, ասած և չբրս պարոնան աղջիկներ կան, զղոյղ ըլլալու է։

Քաղքին մէջ բաւական դեղերելէ վերջ լաւ ապաւորութեան մը ներքեւ քաղքէն դուրս կ'ելլեմ շոգենաւ երթալու։

Քաղաքը տակաւին չենք ձգած բոլորովին։ Առաջնորդս կանգ առած վերջին ջանք մը կ'ընէ։

—Էֆէնտի՛, Ակրօ···

Բայց խօսքը բերանը կը մնայ, բարկութեան աղաղակէս։

Եւ կը մեկնիմ Աթինայէն առանց տեսած ըլլալու Ակրօքոլիսը։—Ներէ՛, ո՛ Գուրդ էն, ներէ։

Ժամը եւրոպական մէկ թասոսինա ճամբայ կ'ելլէ։ Ալ մինչեւ կիրակի ուրիշ ոչինչ ունինք ընելու· ծովել, ըզուարթ ըլլալ, զբօսնուլ։

Ու երբ մեղմիկ հովը կը փչէ և կը խօսակցինք ու կ'զբօսնունք, կը նայիմ ժամացոյցը։

—Ա՜հ, հիմա վաղը, Պոլիս, մեր բարեկամներն Ազգային ժողովդ դուռը մարած են, կը վիճին ներքին կանոնագրի վրայ։ Չեմ ցաւիր որ մէջերնին չեմ, Միայն սարսափով կը մտածեմ թէ քանի՞ քանի երեսփոխանական սերունդներ պիտի յայտնուին իրարու մինչեւ որ ունենանք ներքին կանոնագիրը։

Եւ երբ աւարտի այդ կանոնագիրը, մեր յայտնուելու պիտի հասնի՞ն մեր արդի լեզուն։

Ոգեւորեալ մէջ մի քանի ուղեւորներ ենք։ միայն կային երկու կիներ որոց մին եկաւ Բիրէ։ կիներու պակասն զգալի է շոգենաւի մէջ, անոնց չնորհիւ է որ ոչ ոք քաղաքականութեան վրայ կը խօսի։ առանց անոնց ոչ ծէն ոչ հովը հրապոյր ունին··· շոգենաւի մէջ։ Բիրէ մեզ զրկեց երկու խտալուհիներ, մին Մարիէթթա, հազիւ քսան քսաներկու տարեկան, սիրուն, բայց խտալացի տարտնոյի մը նման մեւսը Քառօլինա, ուրիշ բան է, աչքերուն մէջ կրակ կայ, ճակատը դրաւիչ է, հասակն երկայն ու նուրբ։

Շաբաթ առաւօտ ծովը քիչ մը կը ծածանի, երկու երեք ժամ փոքր ինչ նեղութիւն կ'զգանք։ Ցեռոյ խաղաղութիւնն ու հանդարտութիւնը կը տիրեն։ Ամենքս վերն ենք։

Ժամերը կ'անցնին, գիշերը կուգայ, կիրակին կը լուսնայ, կիրակին վերջանալու մօտ է։ Իրիկուան դէմ Պրինտիզիի առջեւ ենք։

Խտալական առաջին քաղաքն է։ Եւրոպայի ծովային սահմանագլուխ մը։ գեղեցիկ նաւահանգիստ մը որ պարտէզներու մէջ է։ պարտէզ աստի, պարտէզ անտի, Թասոսինա կը յառաջանայ պարտէզներու մէջէն։

Երկու երեք ժամ ունինք։ նաւավար մը մեզ առաջնորդ է։ Քարափէն կ'անցնինք և կը մտնենք փողոց մը։ Կարիպալտիի հրապարակը, Բասսօ դէ Կարիպալտի, կը կոչէ նաւավարը խրոխտ շեշտով, և խրոխտ ըլլալու ալ իրաւունք ունի իր փողոցին համար։ Երկու կողմէն լայն մայթերով փողոց մը, բոլորովին քարայատակ, երկայն երկայն։ կ'երթանք ու կ'երթանք, այդ փողոց չ'վերջանար կարծես։ մինչեւ երկաթուղիի կայարանը կ'ընթանանք, հոն է թղթատունն ուր նամակ պէտք է ձգել։

Օրը կիրակի է, զինուորական երաժշտութիւնը կը հնչէ հրապարակինվրայ, ժողովուրդն ամբողջապէս ոտքի վրայ է։ իրեն քալուածքը, զգեստներն, ամէն ինչ կ'ըսէ թէ խեղճ երկրի մը մէջ ենք։ Եւ տակաւն տուներն ու շէնքերը դէշ չեն։

Ողբալի զինուորներ կը տեսնենք, նիհար, փոխ փոքրիկ արարածներ, սուրերնին կախած կը ճեմին։ բայց սուրերնին իրենցմէ աւելի մեծ են։

Փողովրդին ազգատութեան, զինուորին խեղճութեան հանդէպ հակապակեր մը կը կազմէ խտալացի քահանայ։ Ուր որ աչքս կը դարձնեմ քահանայ մը դէմս կ'ելլէ։ մաքուր հագուած, լաւ հասակով, լուրջ մարմնով, դէր չափաւոր, առողջ չափազանց, անհոգ, երջանկաւէտ կը ճեմէ։ ժողովուրդն իրեն համար կ'աշխատի։

Եւ ըսել թէ կաթոլիկ եկեղեցին Խտալիոյ մէջ դերի է, իբր թէ դերի ըլլար։ Եթէ դերութեան մէջ այսպէս են, ուրեմն պէտք պատերազմութեան մէջ։

Երբ շոգենաւ կը վերադառնամ կը տեսնեմ քարտիին մտ աղուելի բան մը, շոգենաւ մըն է, Անգլիայէն Հնդկաստան երթեւեկող շոգենաւ մը, այն շոգենաւերէ մին որ զարմացում կը դրաւէ։ դժբաղդաբար գիշեր է, այս ժամուն մէջը մնելու պարտաւորուրամն չ'կայ։ այդ շոգենաւ տեսնելը Պրինտիզին ու քանի մը ուրիշ Պրինտիզիներ տեսնելէ շատ աւելի արժէք ունի։ Դուրսէն միայն կը տեսնենք ելեկտրական լոյսով լուսաւորուած այդ պալատ-շոգենաւը։

Թասոսինա կը սուլէ։ մեկնինք։ Վաղը Պարի ենք։

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ Աբիկեան էֆի յօրինած Օսմաներէն բառարանին 69ԴՊ տետրն եւ բառը։

ԴԱՐՄԱՆՈՒՄՆ

ԿԷԼԻՆՃԻՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

Գաստուաւոր ազգային մը որ ցարդ ձրիաբար դարմանած է բազմաթիւ անձեր, որք կէլինճիրի հիւանդութեամբ իրեն դիմած էին՝ և իր դեղերէն բարերարեալ ապաքինած են, ամէն կողմէ արտայայտեալ փափաքանաց համաձայն՝ Ղալաթիա Բէնչէնպիհ Բաղալ Զինճիրլի Խանի վերի յարկը թիւ 11 սենեակն յատկացուցած է իրեն, ուր պիտի ընդունի և դարմանէ կէլինճիկէ բռնուող հիւանդները։

Ադքատները ձրիաբար պիտի դարմանուին։ 478 2—15

ՍԱՊՈՒԵՒ ՄՕՌԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Նշանաւոր Կ· Պոլիս, 13 դեկտ· 1888

Պարոնայք Ազգ և Պօռն,

Կը ցաւիմ որ պարտականութեան դիրքովս կարող չեմ փոքրիկ ընել այլ հիանալու ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկոյ որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրուձ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ գիւրաբաւմանելիվ և մարսուելիվ կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս պահանջուած գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաշուած է, մասնաւորապէս այս յոյշ պատրաստութեան մէջ։

Տ· Ս· Ս· ՄԱՂԱԲՅԼԵՆ ՓԱՇԱ
Բժշկ Ղ.Հ· Սուլթանին

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Օր	Մայիս	Ժամ Ր.Ե.	Երթալիք տեղը	Շոգենաւ
Բշ·	14 26	2 Ե·	Օտէսա	Ազոֆ
Գշ·	15 27	5 Եր·	Աղեքսանդրիա	Ռուսիա
Դշ·	16 28	10 Ա·	Անատոլու	Դոնթոֆ
Դշ·	16 28	10 Ա·	Սեվաստոպոլ	Ցլեկ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գարա։ 136

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Ասաքիրի Շահանէյ վիրիմէք իւզրէ միւպայեա օլունճադ օյան եօզուրքն պէհէր գէյէսի իբի զուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մայրսըն օն պէշինճի չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եւիզտէ պէշ թէնդիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ իթանա թալիպ օլանլարըն մադամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

14 մայիս 1890 452
Նօ· 3 1—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Ֆիրուսթէ օլունճաղը էվվէլճէ իլան գելընան եիւզ պէն քիւօ գալընը քէփէկինն էսմանը լիրա եիւզ զուրուշան նագտէն վէ փէշինէն վիրիլմէք իւզրէ պէհէր գէյէսի ազ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՎ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀԸԸՆ ԷՇՈՒԻԸԼԱՅ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած զբաղական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վերջնք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած Ընտանին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մ Ա Բ Ի Թ Ա Ց Մ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ ՈՍԿԻ 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամաձրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Զալաթիա Գօմիսիօն խանի անկի նն որկաթէ դամբիին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Գ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ
LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Ռէն-Մաք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000, Ի ճարեալ գումարներն իբր 30,000,000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս ընդհանուր գործակալութեան, Զալաթիա, Մահմատիէ փողոց, Թիւ 2, Ֆերէմեան խան, Գոսմանտի Պանդպանն դիմաց։

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՓԱՅՍԼԻԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

166

ԴԷՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՑԻՆԳԻՆ

Ջոքթոր Ս. Յէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դասնանամ և սպրդու կապարիչ, ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաճանաւոր վայրերու ջերմտա կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որոնն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ներգործ յատկութիւնն կրաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ դիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անորոշարկի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մնան արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և ենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ասանունները տրուած է. ջերմն և տոսոնա, թեթեւն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանուր ջերմն մանգնային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մեծնոլորան ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաճանաւոր վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալանոներու ծակտիներներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այրերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն սուտ-ապէս անվնասդ և անվնաս է և օգուտն տպրդ. միայն թէ տրուած դեղահատից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինոռանն և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Զալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 151

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղղակի երկաթուղիներ կը քանդեն Լիվերբուլ և Ամերիկայի միջև

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոգտոնիա	4841
Եդրուբիա	7718	Պոմերիա	4535
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Ուրանիա	7268	Մարատոն	2403
Բաղտիա	5587	Ադրիա	2393
Սկիպտոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալիա	4809	Թարիֆա	2346
Սկիթիա	4557	Բարիրա	2144
Ալէբբօ	2148	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Marathon շոգենաւը, նաւապետ John King, Համոյս 29ին Օսլոսայէն ասա պիտի դառնայ և անվիճելոյն պիտի մեկնի ի Լիվերբուլ։

Trinidad շոգենաւը Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի յունիս 9ին։

Aleppo շոգենաւը, նաւապետ Ferguson, կասկոիէն ասա կ'սպասուի յունիս 15ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ բոլորձաղարդ
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Ֆիւշիւք Հալիլ փաշա խան,
196 Զալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՏԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Բոլիէ դէպ ի Կոնստանդնուպոլիս բանալ

Սամոն, Տրապիզոն, Պաֆում և Նովորոսիսկ երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէյէսի որ մայիս 28ին Մարսիլիայէն և յունիս 3ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնդէլ որ պիտի մեկնի մայիս 27ին։

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղեալի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմիլ առ գործակատարն
ԹՈՄՈՒԻ ԲԸՂՈՒԼ
Թիւ 17-18 Ֆիւշիւք Միւլէթ
371 Մոմչանէ փողոց, Թիւ 14

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈԹԻ ՕՇԱԼԵՐԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ոչինչ ոչ շոշ և սոսոյսով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈԹԻ և ՊՕՒԻՆԻ,
ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ սխորժահամ է
Մորիւ ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններն զատ,
Հիպոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Թժիշկներէն ընդունուած է, սխորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի դեղասոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄԻԼԻ ԵՒ ՀԻՐՇԷ'. 84

GUERISON Prompte et Certaine!

Affections des voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Entérite chronique.

CAPSULES DE SANTAL DE LACROIX

PHARMACIEN DE 1re CLASSE
LAURÉAT DE LA SOCIÉTÉ DE PHARMACIE DE PARIS
Lauréat et Ex-Préparateur de l'École supérieure de Paris
76, Rue du Château-d'Eau, 76
PARIS

DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մեներանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺՈՋԷՆ ՔԱՆԶՈՒՐԻ, Մեծ փողոց Բերայի, և ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՀԱՄԷԹՅԵՆ, Պոլիս, Պահչէ-Գարու, 18 64

Լ'ԷՍՊԷՐԱՆՍ L'ESPERANCE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Արտօնեալ Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000
Սահմանադրեալ »	» 1,000,000
Վճարեալ »	» 864,000

Ընկերս թիւնս կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներ, կարասիք, մթերանոցներու և վաճառատանց մէջ գտնուած ապրանքներ՝ խիստ դիւրամատչելի դներով և ամենաշահաւոր պայմաններով։

Ընկերութիւնս մեծագումար դործեր կարենալ ապահովագրելու համար միացած է Եւրոպեան չորս կարեւոր ընկերութեանց հետ՝ որոց Դրամագլուխը կը հասնի առաւել քան 16,000,000 ֆրանքի։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակս Ընդհանուր Գործակալութեան, ի Պոլիս, Պահչէ Գարու, Ճէլալ պէյ խանի ճիշտ դէմ թիւ 21-22։ Ընդհանուր Գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ
320 ՍԱՀԱԿ ԳԱՍՏԻՆ և ԸՆԿ.

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամին կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամրողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիզմը կամ ուրիշ ապտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թաշկինակ մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի տրանց և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ամենորդութեան կաշեանները։

Գործածման եղանակ. Նկերկին առաջին խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկին հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին թաշկ, կամ սպանգիի կտորով մը կամ վրձնով, թրջուած մասերն ոլորեն ինքնին կը յղանայ։ Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՅՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոլոտա, Պահչանոցին քով, կայսրան Զալաթիա-Հեղբի Թրանուէյից, Թիւ 95 և 97, Զալաթիա։ 7

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ԲՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԷԼ ԾՈՒԱՅՈ ՏԷ ԼԱ ԳՈՒԱՌՈՆ, Նոր արքանչելի հոտ
ԲՐԱՊ ԷՅԼ ՊԼՈՍՍՈՄԻ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկք
ԶԱՐԻՆԱ, Ռուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԹ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղիսեանի
ԳՈՐԻԼԼՈՍԻԻ, Նորելուկ
ԲԱՅՍՄՈ ՎԻՈԼԷԹ, Հնշտարոյր
ԱՍՖՈՏԵԼ, ՕՐԻՒՏԻԱ, ՀԱՌ, ևն.
ՀՈՒԱՅՏ ԷԼԻՈԹՐՈՊ

ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՀՈՏԻ ԳԼԷՊ
ՕՐՊՈՒՆԱՔԻ
ՎԻՊԼԷ
ԻԼԱՆԻԼԱՆԻ
ՄԻԼՅԵՆԻՕՆ
ՀՆՇՄԱԿ ՎԱՐԴ ևն.

«Բրաուն Էյլ Պլոսսոմի առթիւ, Լոնտոնի Քառուրդ լրագիրը կ'գրէ. «Եղանակին ամենէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարուին Բրաուն Էյլ Պլոսսոմը, Լոնտոնի Քրաուն ընկերութեան. կը ծախուի թաշի ձեւով խիստ ուշեղ յիշերու մէջ. Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍԱԼԴԻ, անգլիական տոր լամանոյով — «Վայելուչ նորելուկ տպրդուզարդի սեղանի համար. Լամանոյի գեղեցիկ ուսուշահոտութիւն։ Լեթէ չիր մէկ քանի վայրկ՝ ան բաց թողուս, սենդակին օդը կը մնայ քրքի և կը զգվանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիմսոնց Լրատուիրը» Գերազանց պայմանն մին է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և էն, կը ծախուի թաշի ձեւով խիստ ուշեղ կանաչ շշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

Մեծաբանանի և փոքրաբանանի կը վաճառուի Թոմբիոյ եւ Պուլիտիրոյ ներկայացուցչի քով։ Մ. ԼԵՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոլոտա. պահականոցին քով, կայսրան Քրամուէյից, 95 և 67 70

ՕԹԱԼԻՆ, փոշի։ Տիկին Ատելինա Բաքերի կը գրէ. «Պոհութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օրալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մարթին վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը.» ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱՔԵՐ»

ՆՈՐՈՒ ԾԱՂԻՆԵՐ վարի քնձորի ծաղիկներով Սամոն Զարլիոն, Սարսի Լիլիա Պրան, Սամոն Ալոզ Անկլէզ, վիոլէթ անկլէզ Անգլիական Բոլոնեի Ջուր, Անգլիական լավանդայի ջուր, Լոյտ Բրեմ և այլն։

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ
Երթևեկ. Ամէնայ, Կ. Պոլսոյ և Օսմանյան գիւղերու
ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԼԸՆԿ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպսոն	2000	Գլասգիկօ	1600	Բարիրան	3200
Անէլը	3000	Կալիլեօ	5500	Բանտրը	1700
Աբոլլո	5500	Կիդանօ	2200	Բլանկ	1500
Արկ	1300	Կոզը	1000	Բոլը	1000
Արիսոպ	4000	Կրոսոնօ	2200	Գուլդ	2800
Պասանօ	3000	Հիրը	2000	Դիանթէ	4400
Պորտանօ	2200	Հիտալկ	3000	Իսալը	3200
Պրաղ	2000	Հինտու	7000	Լոլը	3000
Պրէնթալը	8800	Հանմպեր	1200	Թանմ	3500
Գէլբը	2600	Լամպկ	1000	Թոզարիս	3500
Գալիլեօ	2500	Ձիանօ	2800	Մարկեր	4000
Գամէս	2100	Գէլբոս	2000	Մանդիպկ	8200
Գաբրէ	2000	Գոլբինօ	4200	Մարթա	2000
Գոմա	2700	Գոլնօ	2200	Նարգիս	2000
Զիրակկ	5000	Լեօ	2000	Պորէնսոս	4300
Գլիս	4500	Լէբանոնօ	4500	Թ. Ռիվրան	3000
Գլոսթրատ	8400	Լիվերպուլ	3000	Թուրբ	1200
Տիրօ	2500	Մարսէ	1500	Թոլիտոս	2800
Տօմինիս	1800	Մարբինկ	4800	Թորբիտոս	900
Տուրս	4100	Մարգէլլը	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաբս	2400	Մէլս	2000	Վալիտրանօ	5000
Տանամոն	1100	Մուրինս	3100	Սէնս	3600
Էյսորատս	3000	Նէլս	2000	Ֆէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանոս	3000	Տրիֆանդրա	200
Լրանտ	2000	Սիթէլլ	5000	Հրանս	200
Ֆարան	800	Դրանս	4100	Ֆէրբ	140
Ֆիտս	1700	Օդդ	2000	Մոսպրիթ	120
Լէմիրան Մոնարք					8000
Բրրմիրն Մոնարք					8000
Լիվրբն Մոնարք					8100

Ուղեորները կամաց ունն դիւրութիւնք ի նշանակուած

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԹՅՈ
Գրագրատոր
Թիւ 17-18, Ֆիւշիւք Միւլէթ
156 խան, Զալաթիա

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒՄԸ ՏԱՐԱԿԸ

1890 Ապրիլ 9 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեսակցութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Երթևեկում Եղեռեն կամուրջ Իզմիր ընթացքով Երթևեկումներն։

11 40 Եղեռն. Մեզարպ. Պէյրութ. Թարպ. Եղեռն. Պոլիս. Հարաւ. Բ. Հիսար (Արնավուտիւնի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 19
12 40 Եղեռն. Մեզարպ. Պէյ. Թարպ. Եղեռն. Մերկ. Գալատ. Բ. Հիսար [Արնավուտիւնի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի Ուրբաթի օրերը ժամ 1 15ին, Պէյգիրի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի] 18
2 Եղեռն. Մեզարպ. Պէյրութ. Թարպ. Եղեռն. Սեթն. Մերկ. Պոյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք (Պէպէքի շոգ. ին հետ հաղորդակցի բացի ուրբաթէ) 21
2 15 Բ. Ա. Գալատ. Մէզարպ. Պէյ. Թարպ. Պէյգոզ մինչև Գանտիլի [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Ա. մինչ. Զէնկ. Պէյլ Գալ. Պէյրթ] 21
3 — Եղեռն. Մեզարպ. Պէյրութ. Թարպ. Եղեռն. Սեթն. Միրկն Պոյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Ամեվ. Գուրբ Օրթ. Պէշիք. 9
4 30 Եղեռն. Մեզարպ. Պէյ. Թարպ. Եղեռն. Սեթն. Մերկ. Պոյաճ. Բ. Հիսար. Պէպէք Ամեվ. Գուրբ Օրթ. Պէշիք. 33
5 45 Եղեռն. Մեզարպ. Պէյրութ. Թարպ. Եղեռն. Սեթն Մերկ. Պոյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Ամեվ. Գուրբ Օրթ. Պէշիք 22
7 — Եղեռն. Մեզարպ. Պեյրութ. Թարպ. Պէյգոզ Բաղչ. Եղեռն. Միրկ. Գանդճ. Բ և Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամեվ. Զէնկ. Պէյլեր Օրթաք. Գուգ. Պէշիք. Իւակ 2
8 15 Ա. Հ. Գալատ. Եղեռն. Մեզարպ. Պեյ. Թարպ. Եղեռն. Սեթն Մերկ Բ. Հիսար Պէպէք Ամեվ. Գուրբ Օրթ. Պէշիք. 21
10 — Մեզարպ. Պեյ. Թարպ. Եղեռն. Մերկ. Բ. Հիսար Ամեվ. Օրթաք. Պեշ. 20

Ամենամարդասէրներն կամուրջ Իզմիր շոգենաւ

11 30 Պէպէք Ամեվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք. 33
11 35 Եղեռն. Սեթն. Պոյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Ամեվ. Գուրբ. Օրթ. Պէշիք. 22
12 — Պէպէք Ամեվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 22
12 30 Բ. Հիսար Պէպէք Ամեվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 2
1 5 Պէպէք Ամեվաւտ. Գուրբ Օրթաքեվ Պէշիքթաշ 25
1 30 Բ. Հիսար Պէպէք Ամվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գալատ. 28
2 15 Պէպէք Ամեվ. Գուրբ. Օրթաք. Պէշիք. 22
3 — Պէպէք Ամեվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գալատ. 25
3 30 Պէպէք Ամեվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ) 23
11 10 Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթ օրերը Բ. Հիսարէն 25

Ազգային Եղեքէն կամուրջ Իզմիր շոգենաւ

12 — Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուգ. 20
1 — Պեյգոզ Բաղչայ. Զուպուգ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիքէվ Զէնկիլքէվ (Զէնկիլքէ. պիտի հաղորդակցի) 23
12 50 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէ. Լ. Գուգի. Պէշիքթաշ 38
3 — Պեյգոզ Բաղչայ. Զուպուգ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտլ (Գանտ. պիտի հարդ. Ուրբաթի օրերը Վան. Զէնկ. Պէ. Լ. Գուգ. Պեշիք.) 21
2 — Զէնկիլ. Պէյլեր. Գուգի. Իւակ. 20
3 35 Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պեյլեր. Գուգ. Պեշիք. (Բացի ուրբաթէ) 18
4 25 Գանտ. Վանիք. Զէնկիլէ. Պեյլերդ. Գուգի. Իւակիւտար (Բացի ուրբաթէ) 17
5 15 Պեյգ. Բաղչայ. Զուպուգ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուգի. Պեշիք 28
6 45 Մերկ. Բ. Ա. Հիսար Գանտ. Ամեվ. Զէնկ. Պէ. Լ. Օրթ. Գուգի. Պեշիք. Իւակ. 25
9 20 Պեյրութ. Թարպաիա Պեյգ. Բաղչ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար. Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուգ. Իւակիւտար 23
10 20 Գանտլ. Զէնկ. 19
11 — Գանդիէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22
10 53 Զէնկ. ուղղակի կամուրջ

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Իզմիրայի Եղեքէ Երթևեկում ընթացքով ժամերը։

1 15 Պէշ. Գուր. Ամեվ. Պեպէք Բ Հիս. Պոյաճ. Եղեքիր. Թարպ. Պեյրիւք. Մեզարբ. Եղեքմ. 19
2 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Ամեվաւտաք. Պեպէք Բ. Հիսար Մերկ. Եղեքիր. Թարպ. Պեզ. Մեզարբ. Եղեքմ. 38
3 — Գալատ. Լուսկ. Պէշիք. Գուգի. Օրթ. Պեյլեր. Զէնկիլ. Ամեվ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանտլէ. Մերկ. Եղեքիր. Բաղչ. Պեյգ. Թարպ. Պեզ. Մեզ. Եղեքմնդիրէ 2
4 — Պեշիք. Օրթ. Գրբ. Պեշիք. Գուգի. Օրթ. Պեյլեր. Զէնկիլ. Ամեվ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանտլէ. Մերկ. Եղեքիր. Թարպ. Պեզ. Մեսար. Եղեքմ. 22
5 15 Իւակ. Պեշիք. Գուգի. Օրթաք. Պեյլ. Զէնկ. Ամեվ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանտ. Մերկ. 25
6 — Գալատ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրբ. Ամեվաւտ. Պեպէք. Բ. Հիսար Մերկ. Սեվ Լեն. Եղեքիր. Թարպ. Պեզ. Մեզար. Եղեքմ. և Գանտլեր. 21
7 — Պեշիք. Լուսկ. Գուգի. Պեյլ. Զէնկ. Ամեվ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Մերկ. Եղեքիր. Պեյգոզ. Թարպ. Պեզիւք. 23
8 30 Պեշիք. Օրթ. Ամեվ. Պեպ. Բ. Հիսար Մերկ. Եղեքիր. Թարպ. Մեզարբ. Պեզ. 20
10 — Պեշիք. Օրթ. Գուգ. Ամեվ. Պեպէք Բ. Հիսար Մերկ. Եղեքիր. Թարպ. Պեզ. Մեզարբ. Եղեքմ. (Ուրբաթէն 9 15ին մինչև կիրակին և ամսի 10ին ուղղակի կամուրջ) 17
10 40 Բ. Հիսար Գալատ. Մերկ. Սեթն. Եղեքիր. Թարպ. Պեզիւքտրէ. Մեզարբ. Եղեքմ 21
11 20 Եղեքիր. Թարպ. Գեզ. Մեզդ. Եղեքմ. 19
11 35 Պեպէք Բ. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Սեթն. Եղեքիր. 22

Կամուրջէն Արնավուտիւնի Երթևեկում ընթացքով ժամերը

12 15 Ուղղակի Պեպէք 33
1 35 Ուղղակի Պեպէք 22
2 25 Ուղղակի Պեպէք 25
2 55 Ուղղակի Պեպէք (Բացի ուրբաթէ) 23
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուրուլ. Ամեվ. Պեպէք (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Բ. Հիսար վերադարձ ընող շոգ. հետ պիտի հաղ.) 25
11 15 Գալատ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Ամեվ. Պեպէք Բ. Հիսար. Պոյաճիր. 28
11 40 Պեշիք. Օրթ. Գուրուլ. Ամեվ. Պեպէք 2
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Ամեվ. 25

Կամուրջէն Ասիական Եղեքէ Երթևեկում ընթացքով ժամերը

1 20 Իւակ. Գուգի. Պեյլ. Զէնկիլքեվ 20
3 30 Իւակ. Գուգի. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար. Գանտ. Զուպուգ. Բաղչ. Պեշիք. 21
2 55 Ուղղակի Գանտիլի [Բացի ուրբաթէ] 18
3 45 Ուղղակի Գանտիլի (Բացի ուրբաթէ) 17
9 25 Պեշիքթաշ. Գուգիզնէ. Պեյլեր. Զէնկիկ. Վանիք. Գանտիլ. (Գալատայէն գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 19
10 5 Գանտիլի Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաղչայ. Պեյլ. Թարպ. Մեզարբ. Գալատայէն [ուրբաթէնները Պեյրիք.] 18
10 15 Գուգի. Պեյլ. Զէնկ. 2
10 40 Իւակ. Գուգ. (Բացի ուրբաթէ) 22
11 — Պեշիքթաշ Գուգիզնէ. Պեյլեր. Զէնկիկ. Վանի Գանտ. Պեշիք (Ուրբաթի օրերը իւակ. 38
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար. Գանտլէ. Զուպ. Բաղչ. Պեյլ. 23
11 45 Գալաթի. Գուգ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. 20

ԻՄՍԻՒԻՏԱՐԵՐԹԵԼԻԿՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆԵՐ

Իզմիրէն Կամուրջ Կամուրջէն Իզմիր

— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —
— —	6 30 Պեշիկ	— —	— —
— —	7 5	11 50	7 5
11 30	8 — Լուսի	12 45	8 15
12 15	8 20 Պեշիկ	1 20	Վուսի. 9 5
1 —	9 —	2 —	9 50
1 45	9 30	3 —	Պեշիք. 10 10 Պեշիկ
2 20	Լուսի. 10 — Ցերեկ	3 30	Վուսի 10 30 Ցերեկ
3 —	10 20 Պեշիկ	4 —	10 40 Գ.
3 35	Ցերեկ. 10 50	4 30	Ցերեկ 11 —
4 —	Պեշիք. 11 — Գուգի	5 15	Վուսի. 11 20 Ցերեկ.
4 30	11 10 Ցերեկ	5 1	Պեշիք 11 20
5 —	Վուսի. 11 20	5 45	11 50
5 30	Ցերեկ 11 40	6 15	Ցերեկ 11 55 Գ. *
6 5	12 5	6 35	Պեշիք. 12 5

ԵՒԹԱԿԱ ԵՒ ՊԻՐԱՅԻ ՕՐԵՐ

— —	6 30 Պեշիկ	— —	— —
— —	7 5	12 22	— —
12 —	**8 — Վուսի.	12 45	7 5
12 45	8 20 Պեշիք	1 30	8 15 Պեշիք.
1 30	9 — Պեշիք	2 40	9 5
2 20	9 30	3 30	9 45
3 —	10 — Ցերեկ.	3 45	Պեշիք 10 10 Պեշիք
3 35	Ցերեկ 10 10 Պեշիկ	4 30	Ցերեկ 10 30 Ցերեկ.
4 Պեշիք.	10 40	4 30	10 40
4 30	11 10 Ցերեկ	5 —	Վուսի. 11 20 Ցերեկ.
5	11 10	5 45	11 20
5 30	Ցերեկ 11 40	6 15	Ցերեկ 11 40
6 5	12 5	6 35	Պեշիք. 12 5

* Այս երթևեկութիւնն Հրեից ասներուն, և շաբաթի օրերը Գուգի. չպիտի հանդիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱԲԷՄ ԻՍԿԼԷԼԻՍ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ԻՒՐՔԱԹ ՕՐԵՐԻՆ

3 45 Հարեմէն Պալաճ. (բացի ուր. և կիր. օրերէն)
5 15 » »
10 40 » » (» » » »
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
3 15 կամուրջէն Հարեմ Սալաճաք (բաց ի կիրակ) և ուրբաթի օրերէն)
4 15 կամուրջէն Հարեմ ասան Սալաճաք (Ուր. և ուր. օրերը ժ. 5)
10 10 կամուրջէն Հարեմ ասան Սալաճաք (բաց ի ուրբաթի և կիրակի օ